

VÝROČNÍ ZPRÁVA

ZA ROK 2024

ČÁST 1.

Knihovna Petra Bezruče v Opavě
příspěvková organizace

OBSAH

Základní charakteristika organizace	5
1 Úvod	8
2 Zpráva o činnosti organizace	11
2.1 Čtenáři, uživatelé a návštěvníci knihovny	13
2.1.1 Statistické údaje za rok 2024.....	15
2.1.2 Vzdělávací a kulturně výchovná činnost (KVČ)	17
2.1.3 Oddělení a pobočky knihovny.....	24
2.2 Vyhodnocení plánu činnosti	38
2.2.1 Přístup k informačním zdrojům a službám knihovny.....	39
2.2.2 Prezenze informačních zdrojů knihovny, a to jak v tištěné nebo v digitální podobě.....	43
2.2.3 Zapojení do Centrálního portálu knihoven České republiky	45
2.2.4 Kvalita, efektivita a marketing služeb knihovny.....	45
2.3 Personální zajištění činnosti organizace	46
2.3.1 Konzultační a metodická činnost knihovny, účast v odborných komisích.....	49
2.3.2 Spolupráce s dalšími organizacemi města a dalšími subjekty.....	50

Zhodnocení roku 2024

Rok 2024 byl pro Knihovnu Petra Bezruče v Opavě obdobím intenzivních změn, rozvoje i výzev, které jsme úspěšně zvládli. Pokračovali jsme v modernizaci služeb, rozšiřovali nabídku pro naše čtenáře a posílili komunitní roli knihovny. Zároveň jsme však čelili neočekávaným událostem, které prověřily naši schopnost spolupráce, flexibility a odolnosti.

Jedním z nejvýznamnějších projektů roku byla rekonstrukce naší hlavní budovy, která je národní kulturní památkou. První dvě etapy přinesly zásadní vylepšení technického i estetického stavu objektu. Obnova střechy včetně historických detailů a renovace fasády s repasí okenních mříží pomohly zachovat autentický vzhled budovy a zvýšily její odolnost. Zároveň jsme provedli úpravy interiéru s důrazem na zachování historických prvků – od výměny podlahových souvrství a renovace prahů po modernizaci zázemí pro pořádání akcí. Významným milníkem bylo také otevření nového oddělení pro mládež (Spot-B), které se rychle stalo oblíbeným místem pro setkávání a studium mladých čtenářů.

Knihovna zároveň čelila velkým výzvám spojeným s povodněmi, které zasáhly naši pobočku v Kateřinkách. Díky rychlé reakci zaměstnanců, dobrovolníků a partnerů se podařilo zachránit velkou část knihovního fondu i technického vybavení, přesto jsme se nevyhnuli ztrátám. Tato událost nás přiměla k přehodnocení krizové připravenosti a ukázala sílu týmové spolupráce.

Vedle těchto událostí jsme se i nadále věnovali inovaci služeb – oblíbená služba ODLOŽ zaznamenala nárůst využití, stejně jako počet vyřízených rezervací. Posílili jsme také vazby s mladou generací prostřednictvím školních praxí a dobrovolnických projektů.

V roce 2024 se Knihovna Petra Bezruče aktivně zapojila do oslav **800 let města Opavy**, a to prostřednictvím bohatého programu pro širokou veřejnost i školy. Připravili jsme sérii přednášek o historii města, významných událostech a zajímavých místech, které přiblížily Opavu z různých perspektiv. Ve spolupráci s Opavskou kulturní organizací (OKO) jsme pořádali poznávací vycházky městem, které účastníky provedly historií přímo v terénu. Pro nejmladší školáky jsme připravili vědomostně-výtvarnou soutěž "Moje město Opava", která podnítila jejich kreativitu i znalosti o rodném městě. Významnou součástí oslav byly také výstavy, ve kterých jsme se zaměřili na prezentaci místních umělců a jejich tvorby. Vrcholem našeho zapojení byla účast zaměstnanců knihovny ve slavnostním průvodu "Setkání věků", jenž symbolicky zahájil hlavní část oslav. Díky těmto aktivitám jsme se podíleli na připomínce bohaté historie města a přiblížili ji širokému spektru návštěvníků knihovny.

Rok 2024 nám ukázal, jak důležitá je schopnost přizpůsobit se změnám, pracovat jako tým a budovat knihovnu jako místo, které nejen uchovává znalosti, ale také aktivně utváří kulturní a komunitní život města. Přes překážky se nám podařilo nejen udržet vysokou úroveň našich služeb, ale také posunout knihovnu dál. S tímto odhodláním vstupujeme do dalšího roku, připraveni čelit novým výzvám a přinášet čtenářům i návštěvníkům knihovny stále lepší služby.

Poděkování

Na závěr chceme vyjádřit poděkování našemu zřizovateli, Statutárnímu městu Opavě, za finanční i metodickou podporu, projektovou přípravu plánovaných staveb a rekonstrukcí. Velké díky patří také všem příznivcům knihovny za jejich podporu a dary, našim dobrovolníkům, kteří jsou nedílnou součástí našich akcí, a všem spolupracujícím institucím města.

Zvláštní poděkování si zaslouží také Institut knihovnictví Národní knihovny České republiky, Svaz knihovníků a informačních pracovníků a Moravskoslezská vědecká knihovna za jejich metodické vedení a dlouhodobou výbornou spolupráci.

A především děkujeme našim věrným čtenářům a návštěvníkům akcí, kteří jsou srdcem naší knihovny. Vaše podpora, zájem o literaturu a chuť objevovat nové poznatky nás motivují k neustálému rozvoji. Těšíme se na setkávání s vámi i v dalších letech!

Markéta Beyerová
ředitelka

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ORGANIZACE

Zřizovatel:

Statutární město Opava se sídlem Opava
Horní náměstí 69, PSČ 746 26, okres Opava
IČ: 00300535

Název a sídlo knihovny:

Knihovna Petra Bezruče v Opavě, příspěvková organizace
Nádražní okruh 27, 746 01 Opava
Rok založení 1877 / 1950

Od 1. ledna 1997 přeneseny pravomoci zřizovatele na Statutární město Opavu

IČ: 00318574

DIČ: CZ 00318574

ID datové schránky: gyzv7st

ČÚ: 22132-821/0100

Ředitelka: PhDr. Mgr. Markéta Beyerová

Kontakt

Tel: 553 714 005, 553 821 700, 701

e-mail: okpb@okpb.cz

www.kpbo.cz

Další údaje:

www.kpbo.cz, [Facebook](#), [Twitter](#), [Instagram](#)

Provozy knihovny:

Hlavní budova – Nádražní okruh 27, 746 01 Opava

Půjčovny a otevírací doba provozoven:

- **Oddělení pro dospělé**
(po, út, čt 8.00-18.00 h, st 8.00 – 15.00 h, pá 8.00-17.00 h)
- **SPOT-B (teens)**
(po, út, čt 13.00 – 18.00 h, pá 13.00 – 17.00 h)
- **Oddělení pro děti a mládež**
(po, čt 9.00-18.00 h, st 8.00 – 15.00 h, út, pá 9.00-17.00 h)
- **Studovna, mediatéka a internet**
(po, út, čt 10.00 -18.00 h, pá 10.00 -17.00 h)

Další oddělení:

- Útvar nákupu a zpracování knihovního fondu
- Regionální oddělení (pověřená knihovna pro 50 obecních knihoven)
- Informační útvar
- Ředitelka a ekonomický útvar

Pobočky:

- **Opava 5 - pobočka Kateřinky, Šrámkova 4, 747 05 Opava**
po, čt 9.00-18.00 h, út, pá 8.00-17.00 h
- **Opava 6 - pobočka Kylešovice, Liptovská 21, 747 06 Opava**
po, čt 10.00-18.00 h, út, pá 8.00 – 15.30 h
(přestávka 12.00-12.30 h)
- **Opava Předměstí – pobočka Olomoucká 75, 746 01 Opava**
po 10.00-18.00 h, út, pá 9.00-16.00 h, čt 10.00-17.00 h
(přestávka 12.00-12.30 h)

Některá oddělení a pobočky jsou ve středu pro veřejnost uzavřeny.

Pobočky v městských částech:

Místní knihovna Komárov, Podvihovská 16, 747 70 Opava Komárov (pondělí 16.30 – 18.30 h)

Místní knihovna Malé Hoštice, Dvořákova 37, 747 05 Opava Malé Hoštice (úterý 15.00 – 18.00 h)

Knihovna Vincence Praska, Lihovarská 18, 746 01 Opava Milostovice (středa 16.00 – 18.00 h)

Místní knihovna Suché Lazce, Přerovecká 21, 747 95 Opava Suché Lazce (pondělí 16.00 – 18.00 h)

Místní knihovna Vávrovice, Jantarová 49/40, 747 73 Opava Vávrovice (pondělí 15.00 -18.00 h)

Knihovna Petra Bezruče v Opavě je evidována na MK ČR pod ev. č. 0675/2002. Knihovna je členem profesních a odborných sdružení SKIP, SDRUK, IBBY.

Organizace má ve správě tento majetek:

Budovu č. p. 695, objekt občanské vybavenosti, část obce Předměstí na pozemku parc. č. 712 v kat. území Opava Předměstí, inventární číslo: 1 0000000308, 1199, 1200.

Cena: 38 832 180,62 Kč

Pozemek pod hlavní budovou knihovny parcelní číslo 712/1 (zastavěná plocha a nádvoří).

Pozemek pod pobočkou knihovny na Olomoucké ulici 2344/57 (zastavěná plocha a nádvoří).

Ostatní provozy užívá knihovna v bezplatné výpůjčce.

Pro služební vozidlo si pronajímá garáž Nádražní okruh 35, Opava formou nájemní smlouvy.

1 ÚVOD

Knihovna Petra Bezruče v Opavě, příspěvková organizace, je základní knihovnou s univerzálním knihovním fondem. Jejím hlavním posláním je shromažďování knihovních fondů a poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb v souladu se zákonem č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Rozsah a kvalita našich služeb závisí na možnosti využívání kvalitních informačních technologií, stejně jako na personálním a finančním vybavení knihovny. Knihovna se nezabývá doplňkovou činností. Veřejná knihovna je bránou do světa vědomostí a klíčovým pilířem celoživotního vzdělávání, kulturního rozvoje jednotlivců i různých zájmových skupin obyvatel. Jádrem našich služeb je poskytování knihovnických a informačních služeb, přičemž důraz klademe i na aktivity související s informační a čtenářskou gramotností a podporou sebevzdělávání. Zapojení moderních technologií do tradičních knihovnických služeb mění nejen pojetí knihovnické práce, ale také způsob, jakým se knihovna přizpůsobuje rychlým změnám v technologiích a potřebách uživatelů.

Knihovna si dlouhodobě buduje dobrou pověst, která je výsledkem vysoké kvality a široké nabídky služeb. Zároveň se zaměřuje na vytváření důvěryhodnosti a pozitivního jména, přičemž klade velký důraz na kvalitní přístup k uživatelům.

Kromě základních knihovnických služeb knihovna nabízí také další služby, jako jsou kopírovací služby, veřejný přístup na internet a speciální služby pro nevidomé a zrakově postižené uživatele. Registrovaní čtenáři mají k dispozici přibližně 20 000 titulů elektronických knih. Dále je pro naše registrované uživatele zajištěn přístup do významných digitálních sbírek, konkrétně k dílům, která jsou považována za "Díla nedostupná na trhu". Tato sbírka zahrnuje plné texty knih, časopisů, novin a dalších dokumentů vydaných na území České republiky, které jsou chráněny autorským právem a byly zařazeny do Seznamu děl nedostupných na trhu. K dispozici jsou volná díla zpřístupněná díky Městské knihovně v Praze, které lze stahovat bez přihlášení.

V roce 2023 se Knihovna Petra Bezruče v Opavě stala nejúspěšnější veřejnou knihovnou v České republice v počtu přístupů k digitální sbírce „Díla nedostupná na trhu“. Celkový počet přístupů dosáhl 158 004, což svědčí o velkém zájmu čtenářů. V roce 2024 služba nadále zaznamenávala značnou využívanost, kdy jsme evidovali 66 669 vstupů. Tyto výsledky potvrzují důležitost digitálních sbírek a naši snahu zpřístupňovat cenné knihovní fondy široké veřejnosti.

Mimo půjčovní služby se Knihovna Petra Bezruče v Opavě aktivně zaměřuje na kulturně-výchovnou činnost. Pořádá knihovnické lekce, besedy, autorská čtení, výtvarné dílny, přednášky pro školy, mateřské školy a veřejnost. Knihovna je zapojena do několika republikových projektů na podporu dětského čtenářství a informační gramotnosti a účastní se významných celorepublikových akcí, jako jsou Březen měsíc čtenářů, Týden knihoven, Noc s Andersenem, Celé Česko čte dětem, Den pro dětskou knihu nebo Bookstart. Prostory knihovny jsou také využívány pro výstavní činnost. Knihovna se aktivně podílí na akcích města, včetně festivalů Bezručova Opava, Další břehy či Dne dětí.

Uživatelé mohou využít také kopírovací služby a mají k dispozici veřejný internet s dalšími navazujícími službami, jako je kroužková vazba a laminování dokumentů.

Potřebujete brýle na čtení a svoje jste zapomněli doma? NEVADÍ, požádejte o zapůjčení knihovnici.

V uplynulém roce jsme v naší knihovně přistoupili k několika novinkám, které obohatily nabídku našich služeb a zpříjemnily zážitky našim čtenářům.

Rozšířili jsme naši půjčovní dobu o **středy**, abychom vám poskytli větší flexibilitu při návštěvě knihovny. Dále jsme zavedli bezplatnou službu **rozvozu knih** pro seniory a handicapované čtenáře, která probíhá každý první pátek v měsíci. Objednávky přijímá naše dospělé oddělení. Tato služba byla velmi pozitivně přijata a umožnila přístup k našim knihám i těm, kteří nemohou knihovnu navštěvovat osobně.

Další velkou novinkou je otevření **nového oddělení Spot-B** v Knihovně Petra Bezruče v Opavě, které je určeno pro náctileté. Tento moderní a dynamický prostor nabízí mladým lidem místo pro relaxaci, zábavu a kreativitu. Spot-B disponuje širokým výběrem knih, včetně mangy, fantasy, sci-fi a young adult literatury, a zároveň poskytuje prostor pro různé aktivity. V Spot-B mohou návštěvníci využívat herní konzole PlayStation 5 a Nintendo Switch, moderní počítače, televizi pro skupinové hraní a sledování

filmů, nebo si zahrát deskové hry. Tento prostor není jen o čtení a hraní – je to místo, kde mohou teenageři pořádat vlastní akce, workshopy, tvořit nebo si prostě jen odpočinout a užít si společně strávený čas. Spot-B je prostorem pro rozvoj nových dovedností, kreativní vyžití a setkávání s přáteli, a těšíme se, že se stane oblíbeným místem pro všechny mladé návštěvníky naší knihovny.

Nově nabízíme možnost **3D tisku**! Naší novinkou je 3D tiskárna ORIGINAL PRUSA MK4, která umožňuje tisknout různé modely a objekty. Tato služba je součástí nově otevřeného oddělení pro mladé SPOT-B, které nabízí kreativní prostor pro všechny zájemce o 3D tisk.

Nabídku služeb knihovny jsme rozšířili také o **plackovač**, který umožňuje návštěvníkům vytvořit si placku, magnetku nebo zrcátko. K dispozici jsou předpřipravené grafiky knihovny, ale také možnost vlastní tvorby – stačí nakreslit obrázek, z kterého se poté zkompletuje placka.

Další novinkou je **půjčování společenských her**, které je nyní k dispozici pro všechny naše čtenáře. V nabídce máme přibližně padesát her, a protože tato služba je velmi oblíbená, budeme ji pravidelně rozšiřovat o nové tituly. K dispozici jsou hry, které si můžete vypůjčit domů, ale také hry, které si lze zahrát přímo v knihovně.

Do vestibulu knihovny jsme pořídili nový **kávovar**, který zpříjemní chvíle strávené u nás. Nabízí skvělou kávu, kterou si naši návštěvníci mohou vychutnat přímo v knihovně nebo si ji odnést s sebou. Platba je možná jak hotově, tak kartou. Knihovna s vůní kávy – místo, kde se setkává svět knih a dobré chuti.

Od roku 2002 je Knihovna Petra Bezruče pověřena výkonem regionálních funkcí pro část okresu Opava. Regionální funkce zahrnují následující aktivity:

- Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy
- Statistika a výkaznictví
- Vzdělávání knihovníků, semináře a porady
- Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce na obsluhované knihovny
- Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů v obsluhovaných knihovnách
- Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků obcí
- Servis AKIS Clavius pro obsluhované knihovny

Regionální činnost je plně dotována z prostředků Moravskoslezského kraje. Zpráva o výkonu regionálních funkcí v roce 2024 je přílohou č. 1 této výroční zprávy.

2 ZPRÁVA O ČINNOSTI ORGANIZACE

V roce 2024 Knihovna Petra Bezruče v Opavě plnila své poslání na celém území města Opavy a jeho městských částí. V rámci výkonu regionálních služeb zajišťovala metodickou pomoc pro 50 knihoven v obcích regionu Opava.

Hlavní budova knihovny je otevřena každý pracovní den, městské pobočky jsou otevřeny každý pracovní den kromě středy. Místní knihovny v městských částech mají otevřeno jednou týdně. Celková týdenní půjčovní doba činí 46 hodin, přičemž do této doby je zahrnuta doba nejdéle otevřeného oddělení nebo pobočky, včetně místních částí.

Pro své uživatele knihovna provozuje webové stránky a komunikuje také prostřednictvím sociálních sítí, konkrétně na **Facebooku**, **Twitteru** a **Instagramu**. Samozřejmostí je přístup do on-line katalogu a čtenářských kont uživatelů. Ve městě jsou k dispozici biblioboxy, umístěné u hlavní budovy a u poboček, kam čtenáři mohou vrátit knihy mimo otevírací hodiny. V roce 2024 bylo prostřednictvím biblioboxů vráceno **25 601** knihovních jednotek.

Grantová podpora

Knihovna Petra Bezruče v Opavě v roce 2024 získala finanční podporu z dotačního titulu VISK3 Ministerstva kultury ČR ve výši 415 000 Kč.

Na výkon regionálních funkcí jsme pro rok 2024 získali z prostředků Moravskoslezského kraje finanční podporu ve výši 3 211 000 Kč.

Z nefinančních darů jsme obdrželi knihy a drobné propagační materiály z dotačního titulu Česká knihovna. Dále jsme získali knihy z darů institucí, nakladatelství, autorů a fyzických osob, a také drobné propagační materiály z nakladatelství a knihovnického spolku SKIP ČR. Knižní dary jsme obdrželi především z bonusového programu našeho dodavatele knih, od Slezské univerzity, Slezského zemského muzea a Svazu knihovníků a informačních pracovníků. Získali jsme rovněž autorské dary a dary od dárců z řad veřejnosti, přičemž většina z těchto darů byla anonymní a vhozená do biblioboxu a do sběrného boxu Beru(ž)ky.

2.1 ČTENÁŘI, UŽIVATELÉ A NÁVŠTĚVNÍCI KNIHOVNY

Termíny čtenář, uživatel a návštěvník jsou nejčastěji používané v souvislosti s knihovnou a odrážejí širokou škálu lidí, kteří využívají její služby. Nejčastější motivací pro návštěvu knihovny je vypůjčení knih a jiných informačních pramenů. Avšak knihovna se neomezuje pouze na půjčování knih, ale aktivně se podílí na kulturní a vzdělávací činnosti. Pořádáme autorská setkání, křty knih, výstavy a další akce, které jsou otevřeny široké veřejnosti.

Knihovna umožňuje čtenářům využívat své služby také virtuálně, z pohodlí domova. Čtenáři mohou prodlužovat výpůjčky, rezervovat knihy přes web, komunikovat s pracovníky jednotlivých oddělení, stahovat elektronické knihy nebo si nechat odložit knihu a vyzvednout si ji v určitém termínu. Knihovna také nabízí elektronickou připomínku pro čtenáře, kteří o tuto službu projeví zájem, a upozorňuje je na nutnost vrácení knih.

K dispozici jsou tři typy katalogů: klasický webový katalog, Katalog CARMEN 2.0 (který umožňuje stahování knih v elektronické podobě) a SMART katalog, který lze používat na chytrých telefonech. Na hlavní budově a pobočce Opava Kateřinky je k dispozici Wi-Fi připojení pro pohodlný přístup k online službám.

V roce 2024 knihovna pokračovala v celorepublikovém projektu Bookstart: S knížkou do života. Tento projekt zahrnoval pravidelná setkávání maminek na rodičovské dovolené s dětmi (0-3 roky) v rámci Klubu maminek. Od května do srpna probíhaly tyto setkání ve Dvořákových sadech v Opavě, kde se venkovní akce těšily velkému zájmu maminek s dětmi.

V rámci tohoto projektu byla v roce 2024 nově zahájena čtenářská dílna Čtení hravě (3–6 let). Tato akce je zaměřena na děti ve věkovém rozmezí 3 až 6 let a jejich rodiče. Cílem je podpořit rozvoj čtenářských návyků již v předškolním věku, a to prostřednictvím interaktivního a zábavného čtení, které dětem přiblíží svět knih a příběhů. Program zahrnuje pravidelná setkávání, kde děti společně s rodiči procházejí pohádky a příběhy, doplněné o hravé aktivity, které rozvíjejí jejich představivost a slovní zásobu. Akce se zaměřuje na stimulaci zájmu o knihy, podporu jazykového vývoje a rozvoj kreativity prostřednictvím her a aktivit spojených s tématy čtení. Tato nová iniciativa se setkala s velkým ohlasem mezi rodiči a dětmi, kteří ocenili možnost společného čtení a zábavných aktivit, které děti motivují k dalšímu objevování světa knih.

V roce 2024 probíhal také jedenáctý ročník celorepublikové soutěže Lovci perel, která se stala oblíbenou součástí nabídky knihovny.

Oddělení pro děti, pobočka Kateřinky a pobočka v Kylešovicích mají pro malé návštěvníky k dispozici dětské koutky, vybavené hračkami, tabulemi a stavebnicemi. Maminky s dětmi rády zahrnují návštěvu knihovny do svých procházek, protože mohou nejen osvěžit a ohřát sebe i své děti, ale také si půjčit knihy.

V roce 2024 jsme v hlavní budově knihovny umožnili volnější registraci během běžného provozu. Většina čtenářů se registrovala na oddělení pro dospělé, kde měli k dispozici možnost bezhotovostní platby. Během roku jsme pak rozšířili tuto službu i na dětské oddělení a všechny pobočky knihovny zavedením platebních terminálů.

V reakci na rostoucí poptávku po aktivitách zaměřených na seniory jsme rozšířili interaktivní aktivizační programy pro trénování paměti a nyní je nabízíme na hlavní budově a na pobočkách v Kateřinkách a Kylešovicích.

Knihovna byla prodejním místem kyticek sbírky Český den proti rakovině. Naši zaměstnanci a čtenáři přispěli částkou 1 681 Kč. Liga proti rakovině využívá prostředky z této sbírky na financování projektů, které se zaměřují na prevenci nádorových onemocnění, zlepšení kvality života onkologických pacientů, podporu onkologického výzkumu a zajištění přístrojového vybavení pro onkologická pracoviště. Na podzim jsme se také zapojili do sbírky Den válečných veteránů. Tento den, který se slaví 11. listopadu, připomíná konec první světové války a symbolicky jej zastupují květy vlčího máku, které pokrývaly hroby padlých vojáků na západní frontě. Organizace Post Bellum se poprvé připojila k této iniciativě v roce 2014, aby veřejnosti přiblížila příběhy našich válečných veteránů. Děkujeme všem, kteří si v listopadu zakoupili vlčí mák a přispěli tím do kasiček umístěných v naší knihovně. V roce 2024 se v knihovně vybrala částka 1 898 Kč.

2.1.1 STATISTICKÉ ÚDAJE ZA ROK 2024

V roce 2024 bylo v knihovně zaregistrováno **6796** čtenářů (v roce 2023 **6 691** čtenářů). Z toho bylo v kategorii dětí do 15 let **1827** z registrovaných čtenářů (**1748** v roce 2023). Čtenář může na svůj průkaz navštěvovat jakékoliv oddělení či pobočku, stahovat elektronické knihy, pro čtenáře do 15 let je omezeno půjčování AV medií a meziknihovní výpůjční služba. Registrační poplatek v roce 2024 byl 100 Kč/dítě do 15 let a pro seniory nad 70 let. Registrační poplatek pro ostatní čtenáře byl 200 Kč.

V městských částech jsou registrační poplatky 25 Kč pro dítě do 15 let a pro seniory nad 70 let, dospělí platí 50 Kč. Registrační poplatky se naposledy zvyšovaly v r. 2020.

Srovnání registrovaných uživatelů 2023-2024

KNIOHVNA	ROK 2023 REG. ČTENÁŘI	Z TOHO	ROK 2024 REG. ČTENÁŘI	Z TOHO	ROZDÍL
		DO 15 LET		DO 15 LET	
HLAVNÍ BUDOVA	4039	908	4046	975	+7
Kateřinky*	1422	498	1322	438	-100
Kylešovice	488	157	624	230	+136
Olomoucká	588	134	605	138	+17
knihovny MLK	154	51	141	46	-13
Celkem	6691	1748	6796	1827	+105

V roce 2024 byla v měsících září – prosinec z důvodu ničivých povodní zcela uzavřena pobočka Kateřinky. Ostatní provozy knihovny byly otevřeny bez větších omezení. Knihovna se v průběhu roku potýkala s vysokou nemocností personálu, která však nebyla důvodem uzavření provozu.

V roce 2024 navštívilo knihovnu **313 423** návštěvníků, z toho bylo **162 914** fyzických návštěv a **150 509** on line služeb.

V roce 2024 uspořádala knihovna **283** kulturně výchovných, volnočasových a propagačních aktivit, akcí pro veřejnost a školy, které navštívilo **34 194** lidí. Dále se uskutečnilo **201** vzdělávacích akcí pro veřejnost pro **5 317** lidí. V sále knihovny bylo uskutečněno **81** akcí pořádaných jinými organizacemi. Jednalo se o občanské obřady (svatby, vítání občánků), akce jiných subjektů, předebrávky škol, předávání vysvědčení a akce OHK. Tyto akce navštívilo **8 153** návštěvníků.

V dubnu se v knihovně natáčel šestidílný dokumentární cyklus, který představí varhany – nástroje zajímavé nejen svou velikostí a konstrukcí, ale i obdobím vzniku. Varhany, jako ohrožené nástroje, mají svou slavnou historii, ale i spoustu zapomenutých příběhů, které budou divákům přiblíženy. Průvodcem cyklu je herec Josef Polášek a jeho žena Michaela, která je varhanicí a připojí své autentické postřehy týkající se každého nástroje, především však představí jejich jedinečný zvuk. Kromě toho se diváci dozvědí spoustu dalších zajímavostí spojených s varhanami. Jedním z hlavních nástrojů, které byly v dokumentu prezentovány, jsou varhany firmy Rieger-Kloss (Opus 3485 z roku 1978), které se nacházejí v naší knihovně.

Rozbor fyzických návštěv

V roce 2024 žilo v Opavě 57 011 obyvatel (v roce 2023 to bylo 57 523). Z toho 7 681 tvořily děti do 15 let, což je stejné číslo jako v roce 2023. Největší věkovou skupinou mezi našimi registrovanými čtenáři byli lidé ve věku 16-59 let. Druhou nejpočetnější skupinu tvořili senioři 60+ a těsně následovali čtenáři do 15 let. V roce 2024 jsme prostřednictvím služby **ODLOŽ** vydali **19 994 knih**, což představuje nárůst oproti **19 301 objednávkám** v roce 2023. Zároveň bylo v roce 2024 vyřízeno **1 986 rezervací**, což je více než **1 845 rezervací** z předchozího roku.

Rok 2024 zaznamenal také vysoký zájem o naše online služby. Bylo zaevidováno celkem **150 509** vstupů do našich katalogů, včetně rezervace knih a prodloužení čtenářského konta. V rámci našeho projektu Palmknihy si čtenáři stáhli **1 733 e-knih**. Tento projekt, který umožňuje stahování e-knih prostřednictvím chytrých telefonů a tabletů, se stále rozšiřuje. Naši uživatelé mohou stahovat i e-knihy od jiných knihoven, jako je například Městská knihovna v Praze, a to bez nutnosti registrace. Tato služba zahrnuje především e-knihy volně dostupných děl, zejména z oblasti české klasiky a povinné četby.

Srovnání výpůjček v letech 2023 - 2024

KNIHOVNA	ROK 2023	ROK 2024	ROZDÍL
Hlavní budova	224 692	221 212	- 3480
Kateřinky* září- prosinec knihovna	80 703	59 927	-20 776
Kylešovice	28 855	43 672	+ 14 817
Olomoucká	55 130	55 762	+632
knihovny MLK	4 554	4 636	+82
celkem	393 934	385 212	- 8 722

V roce 2024 jsme zaznamenali mírný pokles výpůjček ve srovnání s rokem 2023, a to o 8 722 výpůjček. Tento pokles byl způsoben především uzavřením pobočky v Kateřinkách, která byla v období od září do prosince z důvodu zničení zářijovými povodněmi uzavřena. V roce 2024 došlo k mírnému nárůstu počtu čtenářů. Už v roce 2022 se zastavil pokles čtenářů, což ukazuje na stabilizaci zájmu o knihovnu. Čtenáři ve věkové skupině 16-59 let tvoří nejsilnější skupinu, následovaní seniory 60+. Mezi našimi registrovanými čtenáři tvoří 72 % obyvatelé Opavy a 28 % čtenáři z okolních měst a obcí. Ženy jsou zastoupeny 70 % a muži 30 %.

Rok 2024 přinesl stabilizaci a mírný růst počtu čtenářů, což ukazuje pozitivní trend. I přes pokles výpůjček způsobený dočasným uzavřením pobočky v Kateřinkách jsme zaznamenali silný zájem o naše služby, včetně online nabídky a nových technologií. Knihovna stále poskytuje kvalitní a dostupné služby jak pro fyzické, tak virtuální návštěvníky.

2.1.2 VZDĚLÁVACÍ A KULTURNĚ VÝCHOVNÁ ČINNOST (KVČ)

Základním cílem knihovny je nadále zkvalitňovat služby čtenářům, propagovat čtení různými kulturně výchovnými formami i dbát o zavádění nových služeb v souladu s koncepcí Rozvoje knihoven ČR. Navázali jsme na pandemií utlumenou spolupráci s ostatními institucemi ve městě.

Také v roce 2024 jsme pravidelně zásobovali knihobudku v městských sadech. Doplnili jsme i knihovnu ve Slezské nemocnici v transfuzní stanici a knihovnu Unipointu Slezské univerzity v Bredě. Desátou sezónu jsme zásobovali sdílenou knihovničku na městském koupališti, kam přes léto zavážíme kolem 2000 svazků knih. Jedná se o naše vyřazené duplikáty nebo knihy z darů.

Na tyto dary jsme začali využívat převážně knihy, které nám vhodila veřejnost do sběrného boxu Beru(ž)ka.

KVČ je nedílnou součástí činnosti práce Knihovny Petra Bezruče. Kulturně výchovné aktivity jsou zaměřovány na školní mládež jako nové potencionální čtenáře a na akce pro veřejnost, z kterých také získáváme nové uživatele.

Přehled akcí

Z knihovnických pořadů se jednalo o besedy pro děti, knihovnické lekce na podporu čtenářství a orientace v knihovním fondu, exkurze po budově, výstavy, cestovatelské přednášky a vernisáže. V knihovně pracuje Klub maminek, který připravuje pravidelná setkání pro maminky na mateřské dovolené. V letošním roce jsme v rámci Klubu maminek zorganizovali pět akcí pro děti a rodiče v parku u knihovny, byly to: Se zvířátky do parku, Přivítejte léto s knihovnou, Indiánské dopoledne, Námořnický den v parku a Strašidelný park.

Přednášky pro veřejnost

- Réunion – Lenka Klementová
- Continental Divide Trail – Jan Hanzlík
- Přáslavický bunkr
- Detoxikace – Renáta Jahodová
- Busking v Evropě – Patrik Kotrba
- Čtvero ročních období – Zuzana Hrušková
- STEZKA ČESKEM – Martin Úbl
- E-bezpečí: kyberšikana
- Střední Amerika - Deny & Carol
- Martin Nekola – Po stopách Čechů ve světě
- Zahrady vnitřní i vnější – Přemysl Hytych
- Živá zahrada aneb jak se nebát permakultury – Klára Mejzlíková
- Pěšky kolem Česka – Petr Nazarov
- Od Priessnitze přes Schindlera k Bauerovi – Jiří Glabazňa

- Kostel sv. Jana Křtitele a sv. Jana Evangelisty v Opavě – Dalibor Halátek
- Hornické povídky – Petr Zahnaš a Jaroslava Palzerová
- Maltézští nebo Němečtí rytíři? – Dalibor Halátek
- Malajsie – Alena a Jiří Vackovi
- Srí Lanka – Alena a Jiří Vackovi
- Opavský hrad a jeho okolí – František Kolář a Petra Kaniová
- Cesta na Mars – Petr Brož
- 9 mexických států - Deny & Carol
- Střední Amerika - Deny & Carol

Výstavy

- Cesta z cesta – Saša Švolíková
- Háčkované miniatury - Pavlína Hejzlarová
- Abstraktní spiritismus a bytí snu – David Bátor
- Rezonance - Hana Černíková
- Fotodílna – fotografie z příměstského tábora
- Devět malých zahradníků – Klára Smolíková
- JEDEN DEN: momenty ze života rodin s dětmi s postižením zraku
- Říše zvířat: mýty a fakta o zvířatech - SŠPU
- DUBÁNCI – Klára Smolíková
- Akvarelová malba – Věra Karasová
- Povídání o trpasličích - Lenka Dobešová
- LIDI - SŠUP
- Květomluva - SŠUP
- Setkání v serigrafiích Vladimíra Preclíka a Zdeny Fibichové
- Zapomenuté záložky – co jsme našli v knihách
- Písmenková polívka - SŠUP
- Opavská příroda a ptáci - Karel Vlha a Ivo Tomeček
- KARNEVAL – Marcela Mrázková
- Plaveme v tom - SŠUP
- Madeira – Jan Čech
- Naše vaše škola – ZŠ Kylešovice
- Krása je symbolem života – Martina Meletzká
- Nepůjdeme spolu do Betléma, ale na výstavu do knihovny – výstava betlémů
- Rok v zahradě – ZUŠ Opava

Klub maminek – S knížkou do života (BOOKSTART)

- Klub maminek – Zima
- Klub maminek – Karneval
- Klub maminek – Velikonoce
- Klub maminek – Lidské tělo
- Klub maminek – Se zvířátky do parku
- Klub maminek – Přivítejte léto s knihovnou
- klub maminek – Indiánské odpoledne

- Klub maminek – Malované dopoledne s Adolfem Dudkem
- Klub maminek – námořnické dopoledne v parku
- Klub maminek – Doprava
- Klub maminek – Příroda
- Čtení hravě (každé 1. úterý leden – květen, září – prosinec)

Autorské čtení, scénické čtení

- Romana Vaverová – Železné katedrály
- Jan Opatřil – Kapřík Metlík
- Jakub Stanjura - Srpný
- Petra Martišková – Poznávej přírodu s dráčkem Smrčkem
- Klára Smlolíková – Devět malých zahradníků: rok ve školní zahradě
- Bianca Bellová - Tyhle fragmenty
- Richard Vokůrka - Emy a drak
- Daniela Krolupperová – Kouzelná aktovka
- Romana Vaverová - Hořkosladká vůně vanilky
- KDO JE FRANZ KAFKA? Scénické čtení (Den architektury)
- Sousto – scénické čtení Lustigovy povídky
- Ivona Březinová – Fína a Zef. Příběh surikat.
- Kristýna Hlaváčková – Jak se píše fantasy
- Petr Brož – Vesmírníček
- Karin Lednická – Šikmý kostel

Propagační akce a akce k republikovým projektům

- Noc s Andersenem
- Maraton čtení pro žáky ZŠ v měsíce čtenářů
- týden s knihou pro děti
- Setkání věků – průvod k 800 letům města
- Den dětí v parku
- Noc s Andersenem se ZŠ a PŠ Opava
- Den země
- Burza knih v autobusu s MDPO, SFC a Charitou
- Férová snídane
- Festival čtenářství s MAS Opavsko
- Maraton čtení pro žáky ZŠ v rámci týdne knihoven
- Den stromů
- Veletrh povolání

Ostatní

- Trénování paměti – každý měsíc 3x (HB, KA, KY)
- Brain&Breakfast – každý měsíc na hlavní budově i pobočkách KA a KY

- Moje město Opava – 3. měsíční soutěž pro děti k výročí 800 let města
- Drátkování v zahradě – workshop s Blankou Klouzalovou
- Bubnování pro radost – Renáta Veselská
- Malování kraslic – workshop s Jinříškou Fussovou – 2x
- Malování kraslic pro školy s agenturou Tomino
- Klub mnoha příběhů – v průběhu celého roku
- Knihomolové – v průběhu celého roku
- Jarní tvoření
- Mýdlo – tvorba se ZU
- Fakescape – Zachraňte prázdniny!
- Komentované prohlídky městem – poznej svoje město
- Drátkování ptáčky v zahradě - workshop s Blankou Klouzalovou
- Okolo Hanuše – zábavný den s dětmi ZŠ Havlíčkova
- Exkurze studentů Střední průmyslové školy stavební v Opavě – půda, střecha, schodiště ...
- SLUNOVRAT 2024
 - Step a mráz. Po stopách lágrů v Kazachstánu – 2x
 - Dětská zóna (dílňičky, hema, bojovka Jeníček a Mařenka hledají čarodějnic)
 - komentované prohlídky budovy – 3x
 - Ivo Zelinka, moderuje Leoš Kyša
- Debata s Ladislavem Heryánem, moderuje Tomáš Němeček
- Markéta Irglová, moderuje Vladimír Kroc
- Chyba systému - nahrává ČRo - moderuje Jan Pokorný, politický podcast o české společnosti a jejích problémech v kontextu i v detailu.
- Di Bonaventura (IT) & Kobyliński (PL) - koncert
- Radek Zenkl & Pavel Bořkovec quartet
- Bubnovací kruh
- XXII. ročník Mezinárodní varhanní soutěže Petra Ebene
- Strašidelný park
- Hororová noc ve SPOT-B
- Workshop s Martinou Meletzkou k výstavě Krása je symbolem života
- Divadélko Pajáda – Dva muzikanti
- Piňoty v moravském provedení – Robert Zwinger o moravských vínech
- Vánoční workshop – výroba originálních přání technikou Tea back
- Vánoční charitativní jarmark a SWAP knih
- Poděkování dobrovolníkům za pomoc při povodních – komentovaná prohlídka knihovny a předvánoční posezení
- Vánoční tvoření s Luckou
- Strom vánočních přání
- Máme rádi cukrovíčko

Akce jiných subjektů

Knihovna v uplynulém roce poskytla své prostory pro široké spektrum akcí pořádaných různými subjekty. Celkem se zde uskutečnilo 81 akcí, které oslovily širokou veřejnost i odborné publikum. Nejčastěji se jednalo o svatební obřady a vítání občánků, které tvořily největší podíl těchto událostí.

Mezi významné akce patřila Mezinárodní varhanní soutěž Petra Ebena, která přilákala talentované varhaníky z různých zemí, a konference „Minové nebezpečí na Ukrajině a jeho dopad na děti“. Tato událost upozornila na rizika nevybuchlé munice, zejména tzv. motýlkových min, které představují vážné nebezpečí pro civilní obyvatelstvo, a představila vzdělávací projekt „Pexeso Naděje“, zaměřený na prevenci a bezpečnost dětí v konfliktních oblastech. Konference zdůraznila význam mezioborové spolupráce mezi odborníky, humanitárními organizacemi a veřejností a podtrhla roli knihovny jako prostoru pro diskusi nad důležitými společenskými tématy.

Významným momentem bylo také slavnostní ocenění pedagogů mateřských a základních škol u příležitosti Dne učitelů. Odbor školství města Opavy vybral pedagogy, kteří svou prací dlouhodobě inspirují a motivují žáky k výjimečným výkonům. Knihovna se tak stala dějištěm uznání vynikajících učitelů, jejichž přínos má hluboký dopad na vzdělávání v regionu.

Ve spolupráci s MAS Opavsko jsme hostili Festival čtenářství, který nabídl inspirativní knihy pro děti, metodické podněty pro pedagogy i odbornou diskusi o aktuálních změnách ve vzdělávání.

Zároveň zde probíhalo natáčení dokumentárního cyklu Varhanní nej II, který mapuje významné varhanní nástroje a jejich kulturní kontext.

V rámci oslav 800 let města Opavy knihovna v listopadu představila unikátní model kostela sv. Janů s komendou johanitů, který zachycuje historickou podobu tohoto komplexu před rokem 1945. Model byl doplněn třemi odbornými přednáškami, kde historik Dalibor Halátek přiblížil stavební vývoj kostela, jeho vazby na další opavské architektonické památky a barokní přestavbu.

Kromě jednorázových akcí zde pravidelně probíhala výuka studentů Církevní konzervatoře, kteří v prostorách knihovny absolvovali nejen běžnou výuku, ale také ročníkové zkoušky a absolventské koncerty. Koncertní a předehrávané akce zde pořádala i ZUŠ Opava, a knihovna byla také dějištěm slavnostního předávání vysvědčení.

Celkově knihovna během roku poskytla své prostory akcím, které oslovily široké spektrum návštěvníků a posílily její význam jako místa setkávání, vzdělávání a kulturního dialogu.

2.1.3 ODDĚLENÍ A POBOČKY KNIHOVNY

Oddělení pro dospělé čtenáře

Oddělení pro dospělé čtenáře se zaměřuje na poskytování služeb uživatelům starším 15 let, což se odráží v širokém spektru knihovního fondu i ve způsobech práce s čtenáři. Fond knih je bohatý na beletrii, odbornou literaturu, historická a filozofická díla, biografie, knihy o zdraví, vaření, zahradničení a mnoho dalších žánrů. Nejsilnějšími čtenářskými skupinami jsou čtenáři 16-59 let, senioři a studenti středních škol, na něž cílí speciální nabídka knihovnických lekcí.

uplynulém roce proběhlo osm knihovnických lekcí seznámení s knihovnou pro 241 studentů. Smyslem těchto lekcí je nejen seznámit studenty s knihovním fondem a možnostmi knihovny, ale také je naučit samostatně vyhledávat informace, pracovat s výsledky vyhledávání a ověřovat nalezené údaje. Dále pravidelně školíme praktikanty ze Slezské univerzity, jak z dálkového, tak z denního studia. Novinkou od února 2024 je služba rozvozu knih, která je určena pro seniory a imobilní občany města Opavy, kteří nemohou osobně navštívit knihovnu. Tato služba, poskytovaná ZDARMA, pokrývá území města Opavy s výjimkou samosprávných městských částí.

V uplynulém roce jsme uspořádali řadu oblíbených workshopů a výstav, které přilákaly širokou veřejnost. Malování kraslic s Jindřiškou Fussovou byl nejúspěšnější workshop, kde účastníci vyzkoušeli techniku malování vajec a odnesli si své výrobky domů. Burza knih ve spolupráci s Dopravním podnikem a Charitou Opava, která se konala v březnu během Měsíce knihy, měla speciální účast fotbalistů Slezského fotbalového klubu SFC Opava, kteří se s návštěvníky setkali při autogramiádě. V dubnu jsme představili prodejní výstavu akvarelových obrazů Věry Karasové. Květnové oslavy 800 let města Opavy zahrnovaly účast našich knihovnic v alegorickém průvodu. V červnu probíhal oblíbený Levandulový workshop, který účastníkům umožnil vyrobit voňavé dekorace z levandule.

Zapomenuté záložky byla letní výstava, kde si čtenáři mohli vzít zpět záložky, které zůstaly zapomenuté v knihách. V srpnu probíhalo Námořnické dopoledne v parku, kde jsme spolu s Klubem maminek zapojili děti do sportovních aktivit. Také jsme uspořádali dva workshopy s názvem Probud' v sobě kreativního spisovatele pro začínající autory.

V září jsme opět uspořádali výstavu SŠPU Opava - Plaveme v tom, která prezentovala práce studentů oboru Tvorba hraček a herních předmětů. Festival čtenářství, jehož součástí byla i naše účast v projektu rozvíjejícím čtenářskou gramotnost, představil literaturu pro 9. ročníky základních škol. Vánoční workshop v prosinci umožnil účastníkům vyrobit originální přání technikou Tea bag folding. V rámci Vánočního swapu knih jsme umožnili návštěvníkům vyměnit staré knihy za nové, podpořit udržitelnost a zpříjemnit vánoční čas v knihovně. Výstava betlémů, Nepůjdeme spolu do Betléma, přinesla návštěvníkům vánoční atmosféru.

Studovna zajišťuje nejen výpůjčky a bibliograficko-informační služby, ale i zprostředkování výpůjček dokumentů z jiných knihoven. V roce 2024 bylo odebíráno 108 titulů periodik, denního tisku a časopisů, z nichž se denně excerpovaly články související s regionálními událostmi a osobnostmi. Po sloučení studovny a mediatéky probíhá rovněž akvizice a katalogizace audioknih a elektronických zdrojů. V současnosti je k dispozici více než 1900 titulů audioknih, přes 4000 hudebních CD, gramofonových desek a více než 2000 DVD a Blu-ray disků. Pro veřejnost jsou k dispozici i 4 pracovní stanice s internetovým připojením.

Spot-B – Nové oddělení pro náctileté čtenáře

V říjnu jsme slavnostně otevřeli Spot-B, nové oddělení zaměřené na náctileté čtenáře, za finanční podpory Smurfit Westrock Foundation tento prostor atraktivní pro mladší generaci. Nabízí široký výběr knih, komiksů, mangy, fantasy a sci-fi, ale také interaktivní prvky, jako jsou PlayStation a Nintendo Switch. V listopadu probíhala akce HORROR NIGHT, kde se účastníci zapojili do záhadné literární noci plné šifer, hádanek a strašidelných témat. Oddělení Spot-B se etablovalo jako prostor pro kreativní setkávání a zábavu, kde se literární svět spojuje s moderními technologiemi, a stalo se oblíbeným místem pro mladé návštěvníky knihovny.

Tento rok byl pro oddělení pro dospělé čtenáře plný rozmanitých aktivit, nových služeb a zážitků, které obohatily naše návštěvníky všech věkových kategorií. Naším cílem bylo i nadále podporovat čtenářství a kulturu v naší komunitě a vytvářet prostor pro různé kulturní a vzdělávací akce, které nabízely něco pro každého.

V průběhu roku jsme zaznamenali i některé personální změny, které více rozebíráme na jiném místě této výroční zprávy. Tyto změny přinesly nové impulzy a příležitosti k dalšímu rozvoji našeho oddělení.

Rok 2025 se chystáme opět věnovat podpoře čtenářství a kulturnímu životu, těšíme se na nové výzvy, inspiraci a příležitosti, které nám přinese. Naše oddělení se nadále soustředí na rozvoj kvalitních služeb pro naše čtenáře, stejně jako na vytváření prostoru pro inspirující setkání a zážitky, které posilují vztah našich návštěvníků ke knihám a kultuře.

Oddělení pro děti a mládež

V roce 2024 bylo oddělení pro děti a mládež zaměřeno na poskytování široké škály služeb zaregistrovaným čtenářům ve věku od 1 do 15 let, přičemž hlavní pozornost byla věnována podpoře a rozvoji čtenářské gramotnosti. V dopoledních hodinách probíhaly knihovnické lekce a tematické besedy, které přispěly ke zkvalitnění vzdělávacích aktivit pro děti a mládež. Každé první úterý odpoledne probíhá na oddělení v rámci projektu Bookstart Čtenářská dílna ve spolupráci s učitelkami ZŠ Mařádkova pro děti ve věku 3–6 let.

Dětské oddělení nadále udržovalo dlouhodobou a úspěšnou spolupráci s opavskými mateřskými a základními školami, stejně jako s institucemi z blízkého okolí. Základní knihovnické lekce se zaměřovaly na seznámení dětí s provozem knihovny, podmínkami výpůjček a aktuální nabídkou literatury. Kromě toho byly dětem představeny ukázky knih, které byly k dispozici na oddělení pro děti a mládež. Pro žáky vyšších ročníků základních škol byly připraveny informace o dalších službách knihovny, včetně dospělého oddělení a studovny, a nabídka knih odpovídajících jejich zájmům. Tematické besedy, které probíhaly v rámci hodinového povídání, byly vždy obohaceny o interaktivní prvky, jako jsou křížovky, týmové úkoly nebo pohybové aktivity. Mezi tématy, která byla nabídnuta, patřila například Václav Čtvrtek, čarodějnice v pohádkách, Jak ti je, Filipe? nebo Dědečkově. Tato nabídka byla k dispozici jak v tištěné podobě, tak elektronicky na webových stránkách knihovny a byla pravidelně aktualizována.

Celkově jsme realizovali 147 vzdělávacích akcí pro 26 mateřských škol a 121 základních škol, kterých se zúčastnilo 2 743 dětí. Výměna knih mezi žáky základních škol proběhla 83krát a 10krát byly nachystány povinné četby ve více kusech pro jednotlivé třídy. V rámci aktivit pro nejmladší čtenáře probíhalo i pasování prvňáků z 10 tříd.

Mezi další oblíbené aktivity patřily výtvarné středky, středeční čtení dětem nebo zábavná dopoledne pro družiny. Pokračovala i spolupráce s Charitou Opava, Základní školou při PL Opava, ZŠ pro tělesně postižené, Dostojevského ul., ZŠ a PŠ Slezského odboje a Odborem životního prostředí Magistrátu města Opavy.

Oddělení se také opět zapojilo do několika celorepublikových projektů: Celé Česko čte dětem, Lovci perel či Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka. Během roku byly na oddělení realizovány tři výstavy: Kouzelná zahrada v dětské fantazii, Okolo Hanuše, Smolíková – Dubánci. V roce 2024 naše knihovna uskutečnila řadu kulturních a vzdělávacích akcí, které přilákaly návštěvníky všech věkových kategorií, a to jak z řad žáků základních škol, tak široké veřejnosti.

Pro žáky základních škol jsme připravili pestrý program, který zahrnoval autorská čtení, tematické besedy, interaktivní lekce a divadelní představení. Mezi významné akce patřily například: beseda Janem Opatřilem o knize Kapřík Metlík, interaktivní beseda s Petrou Martiškovou Poznej přírodu s dráčkem Smrkem nebo program o kyberšikaně s Pavlem Schweinerem. Nadšení vyvolalo divadelní představení Pajáda. Oblíbený výtvarný workshop s ilustrátorem dětských knih Adolfem Dudkem jsme tentokrát kvůli nepříznivému počasí přesunuli z parku do sálu knihovny. I přesto se tato akce setkala s velkým ohlasem mezi dětmi i rodiči.

Pro veřejnost jsme organizovali pravidelné výtvarné dílny, čtenářské lekce, a tematické akce zaměřené na různé svátky a roční období. K největším akcím patřily: Den dětí ve spolupráci s městem Opava nebo Strašidelný park. Nemůžeme zapomenout ani na Noc s Andersenem. Výtvarné dílny s různými kreativními tématy, které pravidelně přitahovaly kolem 50 účastníků na akci.

Během festivalu Slunovrat 2024 byla na dětském oddělení knihovny otevřena Dětská zóna, která nabídla návštěvníkům širokou škálu zábavných a kreativních aktivit. Součástí Dětské zóny byly dílničky, herna a interaktivní bojovka JENÍČEK A MAŘENKA HLEDAJÍ ČARODĚJNICI, která děti zaujala svými pohybovými a orientačními úkoly. Tato aktivita byla velmi oblíbená a přilákala řadu malých i velkých návštěvníků, kteří si užili nejen zábavu, ale také rozvoj tvořivosti a týmové spolupráce.

Celkově jsme v roce 2024 zorganizovali více než 40 akcí, které přilákaly tisíce účastníků a podpořily kulturní, vzdělávací a komunitní život v naší knihovně.

Dětský koutek byl i nadále oblíbeným místem, kde si děti s rodiči mohly po dopoledních besedách nebo i během odpoledních hodin odpočinout, hrát si nebo si číst knihy z našeho fondu.

Pobočka Opava Kateřinky

Největší městská pobočka poskytuje knihovnické služby a kulturně-vzdělávací akce obyvatelům přilehlých sídlišť a blízkého okolí. Pobočka Kateřinky pokračovala v úzké spolupráci s opavskými základními a mateřskými školami, kterým nabídla širokou škálu tematických besed, knihovnických lekcí a soutěží. Tyto programy, o které byl velký zájem, navštěvovali žáci nejen z Opavy, ale i z okolních obcí.

V roce 2024 jsme připravovali programy také pro školy a školky pro děti s handicapem, především pro děti ze ZŠ Dostojevského. Pokračovala spolupráce se ZŠ Nový svět a Rodinnou školkou Světluška, která

vyučuje děti podle pedagogiky Marie Montessori. Třídy I. stupně ZŠ navštěvovaly knihovnu pravidelně každý měsíc za účelem výměny knih. Pro ZŠ jsme uskutečnili celkem 63 kulturních a vzdělávacích akcí. V rámci celoroční soutěže na podporu čtenářství „Lovci perel“ se zúčastnilo 21 dětí a 5 tříd ZŠ. K akcím Březen – měsíc čtenářů se na pobočce uskutečnil maraton čtení pro I. stupeň ZŠ a do projektu Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka se zapojilo 11 tříd ZŠ. Pro mateřské školy bylo připraveno celkem 16 kulturních a vzdělávacích akcí, mezi kterými převládaly tematicky zaměřené besedy a interaktivní loutková představení. Knihovnu pravidelně navštěvovala i soukromá dětská skupina Elánek s dětmi ve věku 1-6 let. Během celého roku knihovnice připravovaly nové tematické besedy pro MŠ a ZŠ. Ve spolupráci s dětským oddělením byly pro žáky ZŠ připraveny akce v sále knihovny s pozvanými lektory a spisovateli.

V roce 2024 knihovna pokračovala v celorepublikovém projektu Bookstart: S knížkou do života. Pravidelná setkání maminek na rodičovské dovolené s dětmi v rámci Klubu maminek probíhala celkem 12krát, přičemž čtyři setkání se uskutečnila v Křížkovského sadech v Opavě. Venkovní akce se těšily velkému zájmu, zúčastnilo se jich mnoho maminek se svými dětmi. Každé setkání bylo obohaceno novými programy. V rámci tohoto projektu byla také pravidelně dokupována nová metodická pomůcka pro rozvoj dětí. V roce 2024 byla nabídka akcí pro nejmenší čtenáře rozšířena o dílničku čtení Čtení hravě, která probíhala pravidelně každý měsíc. Rodiče předškoláků se zde učili, jak s knihou pracovat.

V roce 2024 se završilo šestileté období prvních účastníků Bookstartu, a při této příležitosti probíhal 14. ročník Čtenáře roku, který hledal největšího čtenáře v kategorii nejmenších čtenářů. Vítězkou se stala 6letá Hanička Mrůzková, která se od narození s maminkou účastnila akcí na pobočce v Kateřinkách a jsou rovněž aktivní čtenáři.

Pobočka Kateřinky se rovněž zapojila do oslav 800. výročí založení města Opavy. K tomu byla uspořádána literárně-výtvarná soutěž pro děti, jejíž výsledné práce byly vystaveny na velké výstavě v OC Breda, kterou uspořádala ZŠ Šrámkova ve spolupráci se statutárním městem Opava.

V roce 2024 pobočka pravidelně pořádala různé kulturní a vzdělávací akce, které přitahovaly širokou veřejnost. Mezi významné výstavy, které byly na pobočce realizovány, patřily ukázky uměleckých děl, kresby studentů středních škol a fotografické výstavy. Kromě výstav pobočka nabídla také řadu veřejných akcí, včetně workshopů, přednášek a degustačních besed zaměřených na různé tematické oblasti, jako jsou bylinky, permakultura, historie nebo víno. Adventní období zpříjemnilo vánoční tvoření, během kterého si účastníci vyráběli ikebany z čerstvého chvojí. V rámci svého programu pobočka zprostředkovala i online diskusní pořady Brain & Breakfast, které nabídly inspirativní setkání s odborníky z různých vědních oborů. Pobočka pokračovala i ve vzdělávacích aktivitách pro seniory a v roce 2024 uspořádala několik lekcí Trénování paměti. Mezi návštěvníky knihovny patřili klienti Denního stacionáře Mraveneček, poskytující ambulantní služby mentálním a tělesně postiženým lidem. Knihovnice se organizačně zapojují do většiny akcí pořádané jinými odděleními knihovny, nebo jinými subjekty.

V roce 2024 došlo v rámci aktualizace fondu k vyřazení starých a opotřebovaných dokumentů. Pobočka Kateřinky odebírala celkem 54 populárně-naučných titulů časopisů a 1 titul denního tisku. V důsledku menšího využívání byl snížen počet PC míst pro veřejnost z 5 na 4 jednotky. Dále, v souvislosti

s rekonstrukcí Městského domu kultury Petra Bezruče, byl před pobočku přesunut box pro ekologickou likvidaci knih.

V září došlo k uzavření pobočky z důvodu povodní, které zničily prostory knihovny, způsobily poškození části knihovního fondu a velkého množství hmotného majetku. Na likvidaci škod se podíleli všichni zaměstnanci knihovny. Zachráněná část fondu byla přesunuta do ústřední knihovny, kde od září do prosince probíhaly všechny aktivity pobočky. Rovněž kulturní a vzdělávací programy pro děti i veřejnost byly přesunuty do hlavní budovy.

Také na pobočce Kateřinky došlo od září k personálním změnám, které podrobně rozebíráme na jiném místě této zprávy.

Příprava na velkou vodu a její následky v knihovně

Na velkou vodu jsme se v knihovně začali připravovat už v pátek. Kolegyně vytáhly knihy ze spodních dvou polic a naskládaly je na vyšší regály, počítače byly postavené na stoly a nábytek – křesla, pohovky a další menší vybavení – jsme přesunuli na široké parapety. Hasiči nám přivezli pytle s pískem, které jsme umístili před dveře.

Bydlím v Kateřinkách, a tak jsem v sobotu průběžně sledovala informace krizového štábu na Facebooku města. Dopoledne jsme raději odvezli auto na parkoviště u hlavní budovy, zároveň jsem zkontrolovala střechu, zda neprotéká, a také zda nezatéká spodním vchodem a okny do katalogizace. Nová střecha prošla zatěžkávací zkouškou – neprotekla ani kapka. Také vyčištěné kanály a nové okapové chodníčky splnily svůj úkol a voda nenatekla zespoda, což bývalo problémem i během menších dešťů.

Kolem 16. hodiny krizový štáb oznámil, že situace v Opavě je vzhledem k extrémnímu množství srážek velmi vážná a bude se pravděpodobně zhoršovat. Byl vyhlášen stav nebezpečí a nařízena evakuace z nižších pater v záplavových oblastech. Bohužel mezi modře označenými lokalitami, kde se předpokládalo zatopení, byla i naše knihovna.

Telefonovala jsem vedoucí pobočky, zda by mohla přijít, protože bylo jasné, že bude nutné provést ještě více opatření. Dohodly jsme se na srazu u knihovny. Doma jsme mezitím rychle vyvezli kola ze sklepa a vynesli zimní boty, ale většina dalších věcí tam zůstala. Ozvala se nám kolegyně, že její manžel s bratrem pomáhají evakuovat věci u přátel a že mají dodávku, kterou by mohli přijet a pomoci s odvozem počítačů a dalšího vybavení.

Zkontaktovali jsme krizový štáb, který nám potvrdil, že situace je opravdu vážná a že se máme snažit zachránit, co se dá. Na Facebook knihovny jsme vydali výzvu o pomoc. Převážet věci na hlavní budovu bylo časově náročné, a tak jsme se rozhodli kontaktovat ředitele ZŠ Šrámkova a požádat o možnost dočasného uložení knih a vybavení ve škole. Naštěstí jsme se rychle dohodli, protože mezi knihovnou a školou jsou spojovací dveře.

Začali přicházet první dobrovolníci a boj s časem a tmou začal. Nouzová světla svítila jen chvíli, ale díky Jakubu Týlemu z magistrátu jsme dostali čelovky a kempingové lampy. Po chvíli dorazili i další zaměstnanci knihovny, někteří přivedli i rodinné příslušníky.

Situaci jsme neustále monitorovali, abychom se ujistili, že se všichni včas dostanou z oblasti Kateřinek. Evakuace začala kolem 21.00 h, kdy začaly kolem knihovny projíždět vozy s majáky a vyzývat k odchodu. O půl desáté jsme knihovnu opouštěli s vědomím, že se nám podařilo zachránit asi **20 000 knih** (plus dalších **4 500 knih**, které měli čtenáři doma). Také většina technického vybavení a mobilního nábytku byla přemístěna do bezpečí.

Bohužel jsme nestihli vyklidit sklady, a tak jsme přišli o **přibližně 9 000 knih**, regály, výpůjční pulty a další velký nábytek. Voda zničila také většinu pomůcek na knihovnické aktivity a materiály pro projekt **Bookstart – S knížkou do života**.

Zkáza a následné práce

Do knihovny jsme se dostali až v úterý 17. září, když voda opadla. Zámky byly poškozené vodou, a tak jsme se dovnitř museli dostat přes školu. Pohled, který se nám naskytl, byl zdrcující – voda dosáhla výšky **130 cm**, všude byla souvislá vrstva bláta. Regály, i když byly sešroubované k sobě, byly vyvrácené a často na jiných místech, než kde původně stály.

Po prvotní dokumentaci jsme začali vyklízet zničené věci přes okna, než se nám podařilo sehnat zámečníka, který otevřel hlavní dveře. Kolegové a dobrovolníci z **firmy Ströer Labs** pomáhali rozmontovávat a vynášet nábytek, zatímco kolegyně likvidovaly zničené knihy a čistily prostory.

Diskutovali jsme, zda bychom měli zachránit knihy z horních polic, ale vzhledem k tomu, že byly déle než dva dny v mokrém prostředí, byly navlhle a náklady na jejich záchranu by byly neúnosné.

Ve středu jsme začali s čištěním prostor. Kolegyně přivezly vlastní **agregát a vapky**, kterými jsme sundávali bláto ze stěn a podlahy. Nejlepším pomocníkem se ukázala sněhová hrabla. Odstraňovala se podlahová krytina a demontovaly parapety. Z humanitární pomoci jsme se snažili zajistit alespoň nějaké jídlo – rohlíky a paštika **Majka** v tu chvíli chutnaly jako nejlepší jídlo na světě.

Ve čtvrtek jsme začali s převozem zachráněných věcí na hlavní budovu, protože škola se v pondělí otvírala pro výuku. Obrovskou pomoc nám poskytl **72. mechanizovaný prapor Přáslavice**, který nám na převoz věcí poskytl Tatra s řidičem. Dva vojáci nám pomáhali s nakládáním a přidalo se i několik dobrovolníků. Díky této pomoci jsme všechno převezli na **čtyřikrát**.

Po těchto hektických dnech nás čekala další práce – revize zachráněných knih, inventura majetku a organizace provozu na hlavní budově, kde se nyní koncentrovali čtenáři z Kateřinek. Zvýšený nápor na hlavní budovu a pobočky v Kylešovicích a na Olomoucké byl velkou výzvou.

V Kateřinkách pokračovalo čištění a vysoušení prostor. Bylo nutné osekát sokly a odstranit promočené omítky. Celý prostor dezinfikovali **chemici z Liberce**.

Poděkování

Velké poděkování patří **všem kolegům a kolegyním**, kteří se podíleli na úklidu a stěhování. Jejich nasazení bylo obdivuhodné. Děkujeme také kolegům, kteří zajišťovali provoz na hlavní budově a pobočkách.

Obrovské díky patří **dobrovolníkům, firmě Ströer Labs, vojákům z Přáslavic, Smurfit Westrock Žimrovce** za krabice a **Máma mele kafe** za nejlepší kávu, která nás v těch nejtěžších dnech povzbudila.

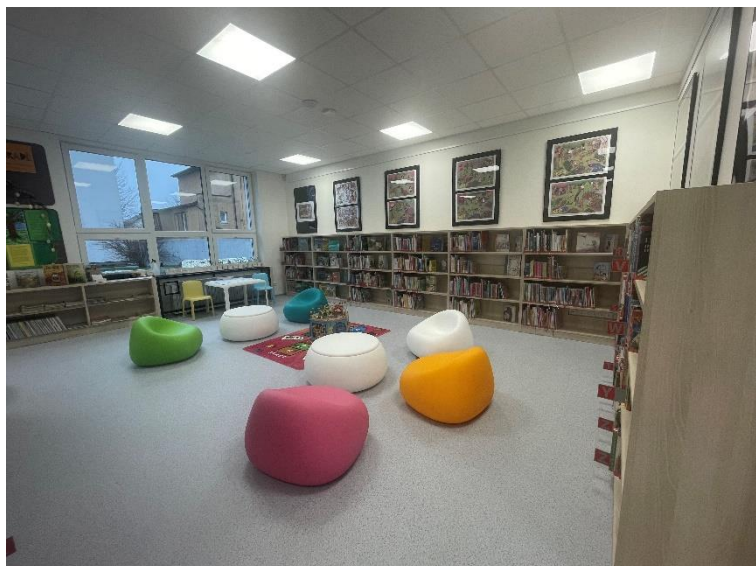
Tento zážitek nám ukázal, jak silní můžeme být, když je třeba, a jak nás nejtěžší chvíle mohou spojit.

Pobočka Kylešovice

Rok 2024 byl pro knihovnu v Kylešovicích prvním rokem po rozsáhlé rekonstrukci, která přinesla modernizaci interiéru a zvýšení komfortu pro návštěvníky. Knihovna byla vybavena novým nábytkem, což přispělo k příjemné atmosféře a vytvořilo ideální podmínky pro pohodlné čtení i studium.

Jednou z hlavních změn bylo vytvoření speciálního prostoru pro nejmenší návštěvníky, který zahrnuje hrací koberec a interaktivní kostku. Tento koutek podporuje rozvoj dětí prostřednictvím zábavných a vzdělávacích prvků, což knihovnu činí ještě přívětivější pro rodiny s malými dětmi. Ergonomické uspořádání knihovny také usnadnilo orientaci mezi různými sekcemi, jako jsou dětská literatura, naučná literatura a beletrie pro dospělé.

Strategická poloha knihovny v klidné části Kylešovic činí knihovnu snadno dostupnou pro obyvatele nejen této oblasti, ale i pro návštěvníky z jiných částí Opavy. Modernizace prostor a rozšíření nabídky kulturních a vzdělávacích aktivit vedlo k nárůstu počtu čtenářů a výpůjček. Během roku probíhala i revize a aktualizace knihovního fondu.

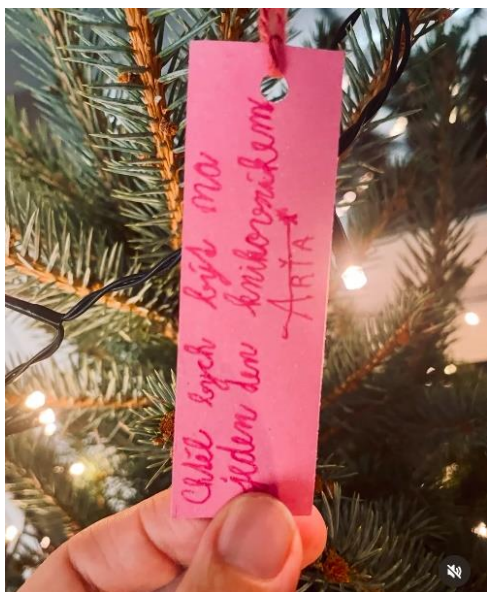

Rok 2024 byl také ve znamení celoročního projektu **Zahrada žije**, inspirovaného knihou Anity Blahušové. Tento projekt zahrnoval workshopy, přednášky a besedy a stal se hlavní náplní činnosti knihovny. V rámci projektu vznikl dětský klub Knihomolové, kde se mladí čtenáři aktivně zapojovali do přírodních a čtenářských aktivit, pěstovali zeleninu a učili se o rostlinách a jejich využití. Spolupráci na projektu navázala i rodinná školka Světluška, ZŠ Kylesovice a dílna Pokojíček. Projekt Zahrada žije pokračoval i založením

Semínkovny, která podporuje výměnu semínek a komunitní pěstování tradičních rostlin. Tento projekt se stane každoročním tématem, které bude odrážet zájmy a potřeby komunity. Na podzim probíhala v rámci tohoto projektu na hlavní budově knihovny beseda se známým floristou Přemkem Hytychem o jeho životě a práci. V listopadu byla uspořádána vernisáž výstavy malířky Martiny Meletzké, která zároveň vedla workshop pro účastníky

V první polovině roku se na pobočce uskutečnily různé workshopy, například Drátkování v zahradě, Bubnování pro radost nebo Malování velikonočních kraslic. Knihovna se rovněž zapojila do celorepublikové akce Celé Česko čte dětem a uspořádala Týden čtení, který zahrnoval setkání

s předčítáním pohádek a příběhů. V Kylešovicích pak probíhal Den pro dětskou knihu, který přilákal malé i velké čtenáře, a součástí tohoto dne byl výtvarný workshop se ZUŠ Opava.

Vánoční období bylo spojeno s akcí Posezení u cukrovíčka, kde si čtenáři mohli užít vánoční atmosféru, a s akcí Strom splněných přání, kde návštěvníci mohli napsat svá přání, která se knihovna pokusí splnit v roce 2025.

Po celý rok se na pobočce konaly různé výtvarné a fotografické výstavy, například ve spolupráci se ZUŠ Opava, které prezentovaly práce mladých umělců. Kromě toho byla knihovna hostitelem odborných schůzí pro regionální knihovny a knihovníky, včetně důležitého jednání SKIP, které se zaměřilo na rozvoj knihovnictví v regionu.

Pobočka knihovny v Kylešovicích byla v roce 2024 přihlášena do soutěže „**Stavba Moravskoslezského kraje**“ v kategorii **Stavby občanské vybavenosti – rekonstrukce**. V 18. ročníku soutěže, který zaznamenal nejvyšší počet přihlášených staveb v historii, jsme se sice mezi finalisty neprosadili, ale samotná nominace v tak silné konkurenci je pro nás uznáním kvalitně provedené rekonstrukce a významným oceněním naší práce.

V roce 2024 se knihovna v Kylešovicích tak stala nejen místem pro vypůjčení knih, ale i centrem komunitního života, vzdělávání a kulturního vyžití pro návštěvníky všech věkových kategorií.

Pobočka Olomoucká

Městská pobočka na Olomoucké ulici poskytuje své služby čtenářům všech věkových kategorií, od 1 do 99 let, a je nejstarší pobočkou v rámci knihovny. Její čtenáři jsou rozmanití, a to se odráží i ve skladbě knihovního fondu a způsobech práce se čtenáři, které jsou založeny především na vstřícnosti a ochotě vyhovět individuálním potřebám návštěvníků.

V roce 2024 se fond pobočky rozrostl o 1 369 nových knih a 42 titulů periodik. Podle pravidel RDA bylo zkatalogizováno 88 darovaných brožur. Fond dětské naučné literatury byl opět zeštíhlen, což umožnilo místo pro dětské knihy určené pro nejmenší čtenáře do 5 let a zejména pro komiksy a mangy, čímž knihovna reagovala na rostoucí poptávku po těchto žánrech napříč věkovými kategoriemi. Knihovnice se aktivně podílejí na akvizici nových titulů prostřednictvím akvizičního systému TEAMLIBRARY, zaměřeného na dětskou i dospělou beletrii a literaturu z regionu.

Došlo k rozšíření pracovního týmu o stálou knihovnici na poloviční úvazek, což umožnilo zlepšení obsluhy čtenářů a rozšíření nabídky služeb. Pobočka nadále poskytuje základní služby, jako je kopírování, tisk dokumentů a přístup k veřejnému internetu, a to i prostřednictvím systému vracení knih přes bibliobox, odložení knih a rezervace titulů. S těmito službami ochotně pomáhají knihovnice, přičemž největší podíl čtenářů, i přes generační výměnu, tvoří lidé ve věku 50–99 let, pro něž je četba nejen životním stylem, ale v některých případech i jediným způsobem trávení volného času.

Pobočka pokračovala ve spolupráci s okolními mateřskými školkami, jako jsou Čajkovského, Olomoucká, Zborovská a Elišky Krásnohorské, a pravidelně hostila návštěvy druháků a žáků nižšího stupně ZŠ Englišova, kteří se účastnili výměny knih a obohacovali svou čtenářskou zkušenost.

Po zářijových povodních zaznamenala pobočka nárůst čtenářů z řad bývalých návštěvníků kateřinské pobočky, kteří našli novou knihovnu k dispozici. V rámci odborné praxe na pobočce pracovaly dvě studentky Slezské univerzity, které získávaly cenné zkušenosti a pomáhaly knihovnicím při různých aktivitách. Knihovnice se také aktivně podílejí na propagaci knihovny prostřednictvím editace [facebookové stránky OLALI](#) (Opavský LAbyrint Literatury), která poskytuje informace o literárních a kulturních událostech a aktivitách v regionu. Kromě toho se knihovnice zapojují do tvorby a údržby autoritních záhlaví dokumentů a spravují Databázi autorit regionálních osobností, která slouží jako cenný nástroj pro odborné a kulturní využití.

Rok 2024 tedy pro pobočku na Olomoucké ulici znamenal nejen pokračující úspěšnou činnost, ale také adaptaci na aktuální potřeby čtenářů a rozšiřování aktivit, které obohacují kulturní a vzdělávací život komunity.

Regionální oddělení

Knihovna Petra Bezruče v Opavě je od roku 2002 jednou z 15 pověřených knihoven v Moravskoslezském kraji, které zajišťují výkon regionálních funkcí. Tyto funkce zahrnují odbornou metodickou pomoc menším knihovnám a jsou financovány Ministerstvem kultury ČR. Od roku 2005 je program hrazen z rozpočtu Moravskoslezského kraje.

Výkon regionálních funkcí se řídí Metodickým pokynem Ministerstva kultury ČR a Zásadami zajištění regionálních funkcí v Moravskoslezském kraji. V roce 2024 naše knihovna poskytovala regionální funkce pro 50 knihoven opavského regionu, z toho 10 profesionálních, 30 neprofesionálních a 10 poboček.

Naše knihovna se dlouhodobě podílí na rozvoji knihoven v regionu a jejich propojení se širším kulturním a vzdělávacím systémem. Klíčovou roli zde hraje spolupráce mezi knihovnami, knihovníky, obcemi a zřizovateli, která přispívá k zajištění kvalitních knihovnických služeb pro obyvatele regionu.

Regionální oddělení naší knihovny pečuje o pět knihoven v městských částech Opavy, které spadají do cirkulačního okruhu Středisko Opava (Komárov, Milostovice, Malé Hoštice, Suché Lazce, Vávrovce). Pracovnice střediska pravidelně pořádají knihovnické lekce a besedy pro děti z mateřských a základních škol. Knihovna v Milostovicích navíc udržuje dlouhodobou spolupráci s místní mateřskou školou, která zde každý měsíc organizuje pravidelné návštěvy.

V roce 2024 bylo do těchto knihoven dodáno celkem 72 souborů knih obsahujících 2 017 svazků. Probíhala také systematická aktualizace fondu, a to jak ve skladu regionálního fondu, tak ve fondu Střediska Opava. Do neprofesionálních knihoven bylo převedeno více knih než v předchozích letech.

Ke dni 31. prosince 2024 činil celkový objem fondu regionu a střediska 76 121 svazků. Knihovny v městských částech odebíraly čtyři tituly periodik, zatímco pobočky měly k dispozici dva tituly.

Tato data dokládají rostoucí význam regionálních funkcí, které přispívají k dostupnosti kvalitní literatury a informačních zdrojů pro širokou veřejnost.

Regionální oddělení od začátku roku 2021 provádí akvizici v novém systému prostřednictvím akvizičního portálu TEAMLIBRARY. Tento systém se osvědčil díky své přehlednosti, rychlosti a široké nabídce distributorů na jednom místě, což umožňuje nejen rychlé doplňování fondu, ale i zajištění slevových akcí a bonusů pro knihovny. Tato platforma podporuje spolupráci více uživatelů a možnost práce z více míst, což zefektivňuje celý proces.

V průběhu roku 2024 pracovníci regionálního oddělení pomáhali ve výpůjčních službách na hlavní budově při vyšší nemocnosti, především na dětském oddělení, a rovněž se podíleli na rozvozu knih z biblioboxu po pobočkách knihovny. Kromě toho se pracovníci aktivně účastnili všech projektů, které knihovna organizovala pro veřejnost. Byli zapojeni do kulturně-výchovné činnosti, prováděli fotodokumentaci akcí a spravovali profil knihovny na sociálních sítích, jako je Facebook, X a Instagram. Dále udržují databáze knihovny, včetně adresáře knihoven, databáze elektronických služeb knihoven okresu a databáze vzdělávání zaměstnanců.

V roce 2024 oddělení rovněž začalo doplňovat knihobudku vyřazenými knihami, což přispělo k rozšíření nabídky pro čtenáře a podporovalo sdílení knih v komunitě. V rámci svého zaměření oddělení rovněž organizuje vzdělávání pro pracovníky KPBO a knihoven v opavském regionu. Regionální oddělení zajišťuje komplexní regionální služby, jak je uvedeno v příloze **č. 1 a komentáři ke statistickému výkazu výkonu RF za rok 2024**. Díky dobrým vztahům, které byly vybudovány během let existence programu regionálních funkcí, pokračuje spolupráce s knihovníky, starosty a úředníky obecních úřadů, což přispívá k tomu, že se obecní knihovny postupně přetvářejí v komunitní centra a kulturní srdce obcí.

I přes výraznou generační obměnu knihovníků, kteří přinášejí nové pohledy, schopnosti a zájmy, se stále zvyšuje nabídka služeb pro čtenáře. V roce 2024 se však i přes velkou snahu nepodařilo získat individuální cenu, přesto byly zaslány nominace, které oceňují práci a úsilí kolegů a knihoven. Mezi nominace patřily:

- **Nataša Šlosárková** – Nominace na cenu Knihovník MS kraje
- **Andrea Kupczyn** – Nominace na cenu Knihovnická K2
- **Knihovna Bolatice** – Nominace/účast v soutěži Knihovna roku

I když naše nominace nezískaly cenu, považujeme to za důkaz úsilí a snahy o co nejlepší vztah mezi čtenářem, obcí a knihovnou.

I přes personální změny, které oddělení v roce 2024 postihly, zůstává naše práce pro knihovny a čtenáře v regionu stabilní a přínosná.

2.2 VYHODNOCENÍ PLÁNU ČINNOSTI

Základním cílem naší knihovny je nadále zkvalitňovat služby čtenářům, propagovat čtení prostřednictvím kulturně-výchovných aktivit a zavádět nové služby v souladu s Konceptí rozvoje knihoven ČR. I v roce 2024 jsme se soustředili na přilákání čtenářů do knihovny a zlepšení našich služeb, abychom vyhověli potřebám široké veřejnosti.

Na našich webových stránkách a Facebooku jsme pravidelně informovali o novinkách z oblasti knižní kultury, představovali nové knihy, elektronické knihy, rozhlasové četby a další aktivity, které se konaly v knihovně. Tento způsob komunikace se stal pro naše čtenáře důležitým nástrojem pro získávání aktuálních informací.

I v roce 2024 jsme pokračovali v zásobování knihobudky v městských sadech, která slouží veřejnosti jako místo pro výměnu knih. Doplnili jsme i knihovnu ve Slezské nemocnici, konkrétně v transfuzní stanici, a knihovnu Unipointu Slezské univerzity v Bredě. Dále jsme v rámci desáté sezóny pokračovali v doplňování sdílené knihovničky na městském koupališti, kam jsme během léta přivezli přibližně 2000 svazků knih. Tyto knihy byly převážně vyřazené duplikáty nebo dary od našich čtenářů.

Využívání sběrného boxu Beru(ž)ka se ukázalo jako velmi efektivní způsob získávání knih, které veřejnost ochotně přispěla do tohoto systému. Tato iniciativa nám pomohla nejen udržovat dostatečný počet knih pro knihobudky a sdílené knihovničky, ale také podpořila ekologické a komunitní aspekty knihovnické

činnosti. Kulturně-vzdělávací aktivity, které jsme v roce 2024 realizovali, jsou podrobně popsány v [článku 2.1.2](#) a řídí se plánem kulturně-vzdělávacích akcí, který sestavujeme na základě naplánovaných aktivit. Všechny naše akce, s ohledem na dotační politiku Ministerstva kultury ČR, byly připravovány přibližně s ročním předstihem. Taktéž plán výstav byl připravován s dostatečným časovým předstihem, abychom mohli zajistit kvalitní a pestrou nabídku pro naše návštěvníky.

Plán odborné činnosti vycházel z Koncepce činnosti Knihovny Petra Bezruče na období 2021–2027 a byl členěn na odborné činnosti s dlouhodobým charakterem, které navazují na celostátní koncepci rozvoje knihoven a další odborné aktivity. Tyto činnosti jsou zaměřeny na rozvoj knihovnických služeb, vzdělávání pracovníků a podporu knihoven v našem regionu, což přispívá k jejich kvalitnímu fungování a zajištění jejich role v komunitním životě.

2.2.1 PŘÍSTUP K INFORMAČNÍM ZDROJŮM A SLUŽBÁM KNIHOVNY

Pro rok 2024 byly stanoveny tyto odborné cíle:

- **Udržovat aktuální a živý knihovní fond**
- **Podporovat vytváření knihovních fondů všech typů dokumentů**
- **Zvýšit objem financování nákupu knihovních fondů v knihovně**
- **Zapojit knihovnu do republikových projektů**

Složení knihovních fondů:

Knihovna má celkem 264 287 knihovních jednotek, z toho 249 618 knih. Přírůstek v roce 2024 byl 14 589 KJ, úbytek 31 053 KJ.

NAUČNÁ LITERATURA	65 302 sv.
KRÁSNÁ LITERATURA	184 316 sv.
ZVUKOVÉ DOKUMENTY	12 294 sv.
ZVUKOVĚ OBRAZOVÉ DOKUMENTY	2 001 sv.
ELEKTRONICKÉ DOKUMENTY	74 sv.
KARTOGRAFICKÉ DOKUMENTY	300 sv.

Tematické složení knih dodaných na půjčovny v roce 2024:

NAUČNÁ LITERATURA PRO DOSPĚLÉ	1 813 sv.
KRÁSNÁ LITERATURA	7 144 sv.
NAUČNÁ LITERATURA PRO DĚTI	697 sv.
KRÁSNÁ LITERATURA PRO DĚTI	4 578 sv.
CELKEM	14 232 sv.

Složení přírůstku ostatních druhů dokumentů za rok 2024:

ZVUKOVÉ DOKUMENTY	196 sv.
ZVUKOVĚ OBRAZOVÉ DOKUMENTY	0 sv.
ELEKTRONICKÉ DOKUMENTY	1 sv.
KARTOGRAFICKÉ DOKUMENTY	0 sv.
HRY	100 sv.
CELKEM	297 sv.

Přehled čerpání prostředků na nákup KF a služeb za rok 2024:

Knihovní dokumenty byly v roce 2024 nakoupeny ve výši 3 681 470 Kč.

Z TOHO:

KNIHY OPAVA (Z ROZPOČTU KNIHOVNY)	KNIHY RF (HRAZENO Z DOTACE MS KRAJE)	ZVUKOVÉ KNIHY (NÁKUP AUDIOKNIH)	ČASOPISY A DENNÍ TISK	E-KNIHY (SLUŽBA)
2 209 119 Kč	1 215 042 Kč	40 763 Kč	227 356 Kč	90 982 Kč

V roce 2024 knihovna také nabízela svým uživatelům přístup k elektronickým knihám prostřednictvím Palmknihy a Flexibooks ^{*1}

¹ (do 8/2024). Za tuto službu zaplatila 90 982 Kč

ÚDZF v r. 2024 nakupoval i zpracovával knihy pro 8 knihoven: Budišov nad Budišovkou, Háj ve Slezsku, Kozmice, Mokré Lazce, Chlebičov, Štítina, Sudice a Bělá. Pro tyto knihovny bylo nakoupeno 897 knih a zpracováno 976 svazků (z toho 79 darů) ve 48 souborech.

Knihovní fondy dodané za r. 2024 na jednotlivé knihovny – druh dokumentu knihy a časopisy:

KNIHOVNA	SOUBORY 2024	SVAZKY 2024	SVAZKY 2023	ROZDÍL	ČASOPISY/KČ
Dospělé od.	31	2 890	2 759	+131	136 732
Dětské od.	30	1 439	1 227	+212	7 171
Olomoucká	27	1 369	1 092	+277	20 517
Kylešovice	29	1 520	1 342	+178	13 770
Kateřinky	38	1 751	1 809	-58	43 020
Stř. Opava	2	2	0	+2	6 146
Služ.	1	1	2	-1	0
Region	40	5260	4 889	+371	0
Celkem	198	14 232	13 120	+1 112	227 356

Na jednotlivé provozy knihovny byly v roce 2024 dodány zpracované knihy v této hodnotě:

ODDĚLENÍ PRO DOSPĚLÉ	ODDĚLENÍ PRO DĚTI	OLOMOUCKÁ	KATEŘINKY	KYLEŠOVICE	STŘEDISKO OPAVA
751 649 Kč	324 485 Kč	305 973 Kč	424 335 Kč	374 003 Kč	0 Kč

Průměrná cena knihy byla 251 Kč.

V rámci výkonu RF z finančních prostředků Moravskoslezského kraje bylo pro výměnné soubory do obsluhovaných knihoven zpracováno a dodáno 5 260 svazků ve 40 souborech v celkovém objemu **1 275 893 Kč** do konce roku 2024.

Kromě běžných nákupů získala knihovna knihy prostřednictvím darů: v roce 2024 šlo o **425** svazků v hodnotě **121 615 Kč**. Byly to např. knihy od čtenářů, Ministerstva kultury ČR v rámci projektu Česká knihovna, Statutárního města Opavy, Slezské univerzity, autorů, nakladatelství, z Bonus programu od Akvizičního portálu. Nejvíce knih, 110 svazků, bylo získáno ze sběrného kontejneru na knihy a CD Beru(ž)ka. V roce 2024 knihovna obdržela jako dar i všechny díly Harryho Pottera v Braillově písmu. Většinu bonusů (darů) z Bonus programu od Akvizičního portálu získáváme od knižních distributorů díky velkému odběru knih i jako odměnu za včasné platby. Z nabízených knih si sami můžeme vybrat vhodné tituly a rozhodovat tak o skladbě fondů podle čtenářských preferencí. Dotační titul z programu Česká knihovna nabízí knihy prestižních českých nakladatelství, převážně pro náročné čtenáře.

Během roku 2024 bylo zpracováno, adjustováno, zapsáno a na knihovny rozesláno 14 232 svazků knih. Nakoupeno bylo 13 518 svazků knih a 425 knih bylo získáno darem.

Zkatalogizováno bylo 5 405 nových titulů beletrie a naučné literatury. Ke všem katalogizačním záznamům těchto titulů byly připojeny anotace a náhledy obálek knih. U 5 010 už zkatalogizovaných titulů byly doplněny další nové svazky knih.

V souvislosti s povodněmi a uzavřením pobočky Kateřinky byl během října až prosince 2024 mírně omezen nákup nových knih pro tuto pobočku. Stále ovšem byly nakupovány knihy, které jsou součástí různých cyklů, dílové tituly a knihy od oblíbených autorů krásné i naučné literatury pro dospělé i děti a mládež. Lehce byl posílen nákup pro nově zrekonstruovanou pobočku v Kylešovicích. Doplnoval se fond literatury pro dospělé (např. knihy českých autorů) i fond knih pro děti a mládež. V tomto případě šlo hlavně o dětské komiksy, beletrii a naučnou literaturu k v daném roce probíhajícímu projektu Rok v zahradě, k akci Den pro dětskou knihu (např. tituly vydané v menších žánrových nakladatelstvích Meander, Baobab, Běžiliška). Pro nově otevřený Spot-B byly dokoupeny hlavně manga komiksy, young adult literatura a beletrie v angličtině. Pro pobočku Olomoucká pak dětské komiksy a tituly z milostné literatury a literatury pro ženy.

V roce 2024 v souvislosti s rekonstrukcí pobočky v předchozím roce proběhla v pobočce Kylešovice revize knihovního fondu v souladu s knihovnickým zákonem č. 257/2001 s a podle vyhlášky Ministerstva kultury č. 88/2002. Celkem bylo odrevidováno 21 158 knihovních jednotek. Předpokládaných ztrát (nezvěstných knihovních jednotek) je 28. Na pobočce Kateřinky byla v souvislosti s nově nastupující vedoucí uzavřena revize, která zahrnovala i několik dílčích revizí z průběhu let 2011-2024. Během nich bylo odrevidováno 189 260 knihovních jednotek. Předpokládaných ztrát je 666. Druhá neplánovaná revize pak proběhla po povodních v září a začátkem října 2024. Během ní bylo celkem odrevidováno 22 854 knihovních jednotek. Předpokládaných ztrát (nezvěstných knihovních jednotek) z této revize je 9745.

V roce 2024 začala knihovna s katalogizací her. Do nově vytvořeného katalogu her se ukládaly katalogizační záznamy her, které byly určeny hlavně pro oddělení pro děti, Spot-B a pobočku Kateřinky. V daném roce bylo nově získáno 101 her, z toho 14 darů v hodnotě 5 560 Kč. V rámci retrokatalogizace bylo zpracováno 28 her z oddělení pro děti a z pobočky Kateřinky. Na nákup her bylo vynaloženo

33 945 Kč z rozpočtu KPBO a 7 735 Kč z rozpočtu Moravskoslezského kraje pro výměnné soubory. V daném roce bylo zkatologizováno a na půjčovny dodáno 78 kusů her.

V roce 2024 bylo pracovníci ÚDZF označeno 2 345 knih a jednoduchá knihovnická vazba byla provedena u 4 193 knih.

V ÚDZF se pravidelně prováděla údržba slovníku autorit, klíčových slov a edic. V databázi autorit se dělaly pravidelné týdenní aktualizace souboru národních autorit a její průběžné opravy. Hlavní supervizorka autorit zaslala do národní databáze 30 návrhů na opravy autorit. V rámci práce se slovníkem klíčových slov byla u nových tvarů kontrolována jejich správnost, opravovány případné chybné tvary a nastavovány vazby mezi klíčovými slovy, což přispívá k přesnějšímu vyhledávání dokumentů.

Jedna z knihovnic ÚDZF pravidelně publikovala články v časopise OKOO. Knihovnice z katalogizace také vypomáhaly při různých akcích knihovny. Šlo například o akce Strašidelný park, Dětský den, Indiánské dopoledne, Slunovrat. Zúčastnily se slavnostního průvodu k oslavám 800 let města Opavy. Pracovnice katalogizace připravily informace o zajímavých knižních novinkách pro dva pořady Českého rozhlasu Ostrava s názvem Čítárna.

V roce 2024 začaly knihovnice z katalogizace pravidelně (přibližně dvakrát za měsíc) publikovat na Facebooku a www stránkách KPBO tipy na nové zajímavé knihy pro dospělé i děti. Dvě pracovnice také započaly s projektem **Tajemná knihovnice**, v jehož rámci na Facebooku v krátkých videopříspěvcích přinášejí zajímavosti o dění v knihovně – o jejím fungování, zajímavých knihách, akcích a výstavách, rozhovory se spisovateli apod. Knihovnice z ÚDZF se také podílely na úklidu i dalších pracích spojených se zářijovými povodněmi v pobočce Kateřinky.

Pracovnice z katalogizace se věnovaly praktikantům, zúčastnily se školení, exkurzí a vzdělávacích akcí, např. školení ke katalogizaci dle pravidel RDA, workshopů, přednášek v rámci projektu **Brain&Breakfast**, exkurze do Hradce nad Moravicí aj.

2.2.2 PREZENCE INFORMAČNÍCH ZDROJŮ KNIHOVNY, A TO JAK V TIŠTĚNÉ NEBO V DIGITÁLNÍ PODOBĚ

V roce 2024 jsme i nadále usilovali o zlepšení dostupnosti našich služeb a kvalitní komunikaci s veřejností. Prostřednictvím webových stránek knihovny a OPAC katalogů jsme poskytovali „bezbariérový“ přístup 7 dní v týdnu, 24 hodin denně (7/24), čímž jsme zajistili základní předpoklady pro zlepšení obsahu a kvality veřejných knihovnických a informačních služeb. Tento přístup umožnil našim čtenářům snadný a kontinuální přístup k našim službám, což je v dnešní digitální době klíčové pro zajištění kvalitní a moderní knihovnické služby.

Běžnou součástí našich knihovnických služeb byly také elektronické služby, mezi něž patří webové stránky, elektronické katalogy a sociální sítě. Čtenáři mohou pohodlně využívat své čtenářské konto prostřednictvím webového rozhraní, což jim umožňuje například rezervovat si knihy, nechat si odložit vrácené knihy, prodlužovat výpůjčky nebo komunikovat s knihovnou prostřednictvím webu, sociálních

sítí či SMS brány. Prostřednictvím SMS brány zasíláme čtenářům důležité informace, jako jsou upozornění o končící výpůjční lhůtě, poplatcích z prodlení, nebo oznámení o rezervaci titulu.

V roce 2024 jsme pravidelně aktualizovali naše webové stránky, které jsou dostupné na adrese kpbo.cz. Kromě tradičních komunikačních kanálů jsme také pravidelně zasílali informace o akcích do městského zpravodaje **Hláška** a propagovali naše akce v informačních skříňkách před magistrátem, v Informačním centru a na pobočkách knihovny. Podíleli jsme se na natáčení zpravodajství pro regionální vysílání, které se zaměřovalo na naše aktivity, včetně probíhajících i chystaných rekonstrukcí.

Na našich Facebookových stránkách a webu knihovny pravidelně informujeme o naší činnosti, připravovaných akcích a kulturním životě ve městě. Sdílíme také informace z Facebookových profilů Statutárního města Opavy, Informačního centra, Slezského divadla, Opavské kulturní organizace, Slezského muzea, festivalů Další Břehe, Bezručova Opava, Slunovrat, Kulturní Opava a dalších subjektů v Opavě, abychom našim uživatelům poskytli aktuální informace o kulturním dění ve městě.

Naše knihovna rovněž nabízí přístup do online katalogu prostřednictvím Smartkatalogu, což umožňuje čtenářům pohodlný přístup ke katalogu přímo v mobilním telefonu nebo tabletu. K dispozici jsou dva typy webových katalogů – v katalogu Carmen mohou čtenáři hodnotit svou četbu, přidávat recenze knih nebo stahovat elektronické knihy.

Kromě webových stránek spravujeme také následující **facebookové stránky**:

- **facebook/Instagram Knihovny Petra Bezruče v Opavě** – přináší informace o akcích, výstavách a kulturním životě v Opavě. Sdílíme zde události a příspěvky dalších městských příspěvkových organizací a festivalů.
- **facebookový profil Opavský labyrint literatury – OLALI** – od roku 2015 zajišťujeme tento projekt pro lepší orientaci v literatuře a pro propagaci literárních aktivit.
- **facebookový profil Regionálního oddělení Knihovny Petra Bezruče** – informuje o akcích v regionu Opava a slouží jako platforma pro výměnu zkušeností mezi knihovnami a jejich pracovníky.
- **facebooková stránka Zahrada žije** – vznikla v rámci našeho projektu na pobočce Kylešovice, který byl inspirovaný tématem *Rok v zahradě* a stejnojmennou knihou Anity Blahušové *Zahrada žije*.
- **facebooková stránka Tajemná knihovnice** – přibližuje krásu knih a umožňuje čtenářům objevovat zapomenuté příběhy, zajímavá místa nebo různé osobnosti.
- **facebooková stránka/Instagram SPOT-B** – o dění na tomto oddělení, tipy na nové knihy, hry, akce
- **instagram – Dětské oddělení** – pro sdílení informací

Naší elektronickou komunikaci s uživateli podporuje i služba Ptejte se knihovny a online formulář na webových stránkách knihovny.

2.2.3 ZAPOJENÍ DO CENTRÁLNÍHO PORTÁLU KNIHOVEN ČESKÉ REPUBLIKY

Knihovna Petra Bezruče v Opavě je zapojena do projektu Centrální portál knihoven.

Portál Knihovny.cz poskytuje jednotný přístup ke službám českých a moravských knihoven - komukoliv, odkudkoliv a kdykoliv. Na tomto portálu můžete prohledávat katalogy všech zapojených knihoven z jediného vyhledávacího řádku.

2.2.4 KVALITA, EFEKTIVITA A MARKETING SLUŽEB KNIHOVNY

Cíle pro rok 2024: Naplňovat a pokračovat v zavádění do praxe nové standardy kvality VKIS

Knihovna v roce 2024 zasílala své záznamy do Souborného katalogu ČR, záznamy jsou plně zpracovány v novém katalogizačním standardu RDA. I když je popis knih v tomto standardu podrobnější a časově náročnější, daří se nám tento standard realizovat bez větší chybovosti, o čemž svědčí i přijaté záznamy zpracované naší knihovnou a odeslané do Souborného katalogu ČR.

2.3 PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ ČINNOSTI ORGANIZACE

V knihovně v roce 2024 pracovalo 32,2 zaměstnanců (přepočtený stav).

Vzdělanostní složení:

VŠ KNIHOVNICKÉHO SMĚRU	VŠ OSTATNÍ	SŠ KNIHOVNICKÉHO SMĚRU	SŠ OSTATNÍ	OSTATNÍ
13,26	1	6,25	7,44	4,25

Knihovna umožňuje pracovnícím zkrácené úvazky, pokud si to vyžaduje péče o děti a dovolí to provoz oddělení. Organizace se vyznačuje nulovou fluktuací zaměstnanců. Organizační schéma organizace viz příloha č. 2.

Dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti

Formou dohody o provedení práce a činnosti byly v roce 2024 hrazeny úvazky knihovníků v městských částech.

Personální změny v organizaci

Po loňské změně na pozici ředitelky organizace pokračovaly personální změny i v roce 2024. Dlouholetá hlavní ekonomka **Zuzana Valentová** odešla do zaslouženého, i když lehce předčasného, důchodu. Její místo převzala dosavadní mzdová a provozní ekonomka **Věrka Havrlantová**. Na uvolněnou pozici mzdové a provozní ekonomky byla převedena **Michaela Hrbáčová**, dosavadní vedoucí služeb dospělého oddělení, kterou ve funkci nahradila knihovnice **Helena Halodová**.

Další významnou změnou byl odchod **Nataši Šlosárkové**, dlouholeté vedoucí regionálního oddělení, do důchodu. Organizaci však zcela neopustila, ale stala se novou posilou oddělení pro dospělé. Její roli vedoucí regionálního oddělení převzal metodik **Zbyněk Kotzian**.

Na uvolněné místo metodika regionálního oddělení nastoupila dosavadní vedoucí pobočky v Kateřinkách **Marie Stanovská**. V červnu proběhlo výběrové řízení, ve kterém byly vybrány dvě nové kolegyně – **Lucie Honková**, která nastoupila do pobočky v Kateřinkách, kde novou vedoucí pobočky byla jmenována **Romana Martiníková**, a **Eliška Raková**, která posílila nově zřízené oddělení pro náctileté **SPOT-B**.

Školní praxe v roce 2024

V roce 2024 u nás vykonávalo školní praxi pět studentů knihovnictví ze Slezské univerzity v Opavě. Kromě nich docházela jedna studentka knihovnictví na dětské oddělení jako dobrovolnice. Další dvě studentky ze středních škol se zapojily do praxe – jedna ze Střední odborné školy Luhačovice a jedna ze Střední školy hotelnictví a služeb, která působila na ekonomickém oddělení. V rámci projektu DofE u nás navíc pomáhaly čtyři studentky Obchodní akademie. Odborná praxe v knihovně představuje cennou zkušenost pro studenty středních, vyšších odborných i vysokých škol, kteří si tak mohou osvojit praktické dovednosti a získat lepší představu o práci v oboru. Pro knihovnu je to zároveň příležitost předat své know-how a případně najít budoucí kvalifikované zaměstnance.

Péče o zaměstnance a vzdělávání pracovníků knihovny

V roce 2024 se pracovníci knihovny zúčastnili převážně fyzických školení, seminářů a porad. Vzdělávání bylo doplněno samostudiem a on-line školení.

Vzdělávání zaměstnanců v roce 2024

V roce 2024 se konalo několik vzdělávacích a metodických aktivit zaměřených na odborný růst zaměstnanců Knihovny Petra Bezruče v Opavě (KPBO), ale i na rozvoj knihovnické komunity.

Vzdělávání

- Knihovnické minimum
- Rekvalifikační knihovnický kurz

- Kurz pro začínající mzdové
- Ekonomika a rozpočet pro příspěvkové organizace
- Katalogizační minimum
- DPP a DPČ aktuálně
- Spisová služba (Opava, Ostrava)
- Elektronická spisová služba
- Seminář trénování paměti
- Odborná příprava na tematické besedy a workshopy
- Samostudium odborných knihovnických materiálů

Vzdělávací akce pro knihovníky v rámci knihovny

- Workshopy pro knihovníky obsluhovaných knihoven s aktivní účastí zaměstnanců KPBO
- Workshop na téma papírové tvoření (Junk Journal)
- Organizace workshopu a školení sebeobrany pro uživatele knihovny města Ostravy

Vzdělávací akce pro knihovníky v rámci regionálních funkcí (RF)

- Porada pro pracovníky profesionálních knihoven Opavska
- Porady pro knihovny Střediska Opava
- Porady pověřených knihoven (Havířov, Opava)
- Školení na práci v rámci regionálních funkcí

Ostatní vzdělávací akce

- Odborná příprava na trénování paměti
- ČteFest (Třinec)
- Komiksové semináře (včetně festivalů)
- Semináře k práci s mládeží (Teenclubs, fFest, Chceme číst dětem)
- Autorita ve třídě (Praha)
- Bookstart pro nováčky
- Online webináře na různá odborná témata
- Online kurzy zaměřené na knihovnické dovednosti a digitální technologie
- Virtuální konference a networkingové akce pro knihovníky
- Webináře na téma správy a digitalizace knihovního fondu

- Účastnili jsme se rovněž dalších vzdělávacích a významných akcí jako např.: knihovnická konference Knihovny ve 21. století, konference Knihovny současnosti v Olomouci, Knižního festivalu v Ostravě, dne knihovníků v Havířově nebo knihovnického studijního zájezdu do Liberce.

Evidence vzdělávání

Evidence vzdělávání zaměstnanců probíhá v tabulkách Excelu, kde jsou zaznamenány akce pořádané jak pověřenou knihovnou, tak i jinými organizacemi. Zvlášť je vedena evidence akcí určených pro obsluhované knihovny v rámci regionálních funkcí.

2.3.1 KONZULTAČNÍ A METODICKÁ ČINNOST KNIHOVNY, ÚČAST V ODBORNÝCH KOMISÍCH

Opavská knihovna spolupracuje s veřejnými knihovnami a knihovníky okresu, knihovníky z univerzitní knihovny a muzea a pořádá školení podle aktuálních potřeb.

Knihovny okresu byly pravidelně informovány o aktuální situaci formou okresní mailové konference, knihovnám byly zasílány metodické materiály a informační letáky.

Další konzultace se týkaly aktualizací knihovního fondu, problematiky revize a práce v systému s výměnným formátem MARC21 a standardem RDA.

Knihovna je zastoupena v těchto odborných sekcích a pracovních skupinách:

- Soubor Národních autorit – supervizor Marie Schneidrová
- Národní fonotéka - Miloš Bednařík
- KNIHOVNY.CZ - Miloš Bednařík
- MAP Opavsko – pracovní skupina Svět čtenářské gramotnosti – Markéta Beyerová
- SDRUK – sekce městských knihoven – Markéta Beyerová
- RV SKIP 10 - člen
- VV SKIP ČR – dozorčí komise – Markéta Beyerová

2.3.2 SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI ORGANIZACEMI MĚSTA A DALŠÍMI SUBJEKTY

Městská knihovna Hradec nad Moravicí:

Spolupráce při výměně výstav a domluvě autorů pro děti. Organizace vlastivědných procházek a dalších aktivit.

„Slezská čtyřka“:

Od roku 2023 úzce spolupracujeme také s knihovnami **v Bruntále, Krnově a Bílovci**. Doporučujeme si vzájemně přednášky, společně komunikujeme pozvánky pro hosty či spisovatele a využíváme skutečnost, že většina aktérů má k nám do Slezska opravdu daleko. Při organizování akcí jako čtveřice předem domluvených knihoven dostáváme odpovědi snáz. Tuto spolupráci velmi oceňujeme, neboť se přerostla v opravdové přátelství mezi řediteli a vedoucími pracovníky. Úlohy si rozdělujeme, a tak se pravidelně stává, že jarní autorské čtení organizuje pro všechny knihovny Bílovec, zatímco podzimní čtení Bruntál. Z Bílovce si půjčujeme kolegyni Janku na občasné moderování setkání s autory. V roce 2024 jsme navázali bližší spolupráci také s knihovnami v **Třinci a Havířově**, hlavně na úrovni oddělení pro mládež – teens (Spot-B).

MAS Opavsko:

Spolupráce na projektu Inspiromat (soubory knih + pracovní listy k podpoře čtenářské gramotnosti pro 1. stupeň ZŠ), spolupráce na konferenci ke čtenářské gramotnosti pro pedagogy ZŠ, konference se konala v našich prostorách, na ochozu jsme měli připravené „čtenářské hnízda“, kde byly pro různé věkové kategorie vytipované knihy, které by se dětem měly líbit, a kantoři s nimi mohli v hodinách pracovat.

MMO:

Realizace přednášek ve spolupráci s odborem životního prostředí MMO pro školy a veřejnost.

Také v roce 2024 byl opavským občanům k dispozici darovací kontejner na knihy. Jedná se o pokračování projektu Odboru životního prostředí a knihovny Velkoobjemový kontejner na neupotřebitelné knihy a CD nebo DVD. Projekt byl financován z Operačního programu Životní prostředí, ve kterém byla úspěšná žádost statutárního města Opavy. Do kontejneru, který je výrazně graficky odlišný od stávajících knihovních biblioboxů, mohou občané vkládat přebytečné knihy, například z pozůstalostí, a také použité CD a DVD. Box je umístěn poblíž parkoviště v těsném sousedství Knihovny Petra Bezruče. Knihovna obsah kontejneru třídí a předává dál. Část dokumentů používá pro svou potřebu, ale většinu použije na redistribuci do sdílené knihobudky v parku pod Ptačím vrchem nebo jej nabídne neziskovým organizacím ve městě a blízkém okolí. Větší části pozůstalosti přebíráme od veřejnosti po předchozí domluvě, neboť kapacita kontejneru je omezená.

Statistika využitelnosti knižních darů z kontejneru za rok 2024:

Od března byl box z důvodu rekonstrukce hlavní budovy umístěn před pobočkou Kateřinky, kde ho postihly povodně. Box jsme vyčistili, promazali, vyměnili vnitřní vozíček za nový a opět ho uvedli do provozu zpět před hlavní budovou.

KNIHY	CD/DVD	BROŽURY	MAPY	ČASOPISY
4 094	196	137	7	169

Odbor vnitřních věcí MMO:

Knihovna se podílí na organizačním zabezpečení akcí – příprava sálu pro svatební obřady a vítání občánků.

Knihovna se aktivně zapojuje do podpory dětského čtenářství již od nejútlejšího věku. Prostřednictvím informačního letáku, který rodiče obdrží při **Vítání občánků** od matrikářek, probíhá první navázání kontaktu s rodinami nových občánků. Leták **nejen** informuje o možnostech a službách knihovny, ale zároveň zve na speciálně připravené akce pro rodiče s dětmi. Cílem je ukázat rodičům význam čtení v dětském vývoji, inspirovat je ke společnému čtení a nabídnout jim odborné poradenství v oblasti dětské literatury. Knihovna tímto způsobem dlouhodobě podporuje rozvoj čtenářských návyků a vytváří inspirativní prostředí pro nejmenší čtenáře i jejich rodiče.

Statutární město Opava:

Knihovna se v roce 2024 zapojila do programu festivalů Bezručova Opava a Mezinárodní varhanní festival Petra Ebena, k oslavám 800 let města (akce, účast v průvodu Setkání věků), účastnili jsme se Dne dětí, Dne země a Dne stromů. V našich prostorách se odehrávala část programu festivalu Slunovrat, který město podporuje.

V červnu 2024 jsme v našich prostorách zajistili kompletní servis pro jednání odborné mezinárodní poroty k mezinárodní soutěži na revitalizaci Obchodního domu Breda. Své projekty zde představilo pět vybraných týmů, které postoupily do druhé fáze soutěžního dialogu. Do mezinárodní soutěže se původně přihlásilo 40 ateliérů z České republiky i Evropy. Porota nakonec vybrala vítěze – sdružení architektonických kanceláří z Brna a Bruselu: Atelier GRAM + OFFICE Kersten Geers David Van Severen + Spolka.

Ostatní:

- **SŠUP** - v tomto školním roce knihovna Petra Bezruče v Opavě opět navázala na úspěšnou spolupráci se Střední školou uměleckoprůmyslovou. Výstavy studentských prací napříč obory se již staly nedílnou součástí našich aktivit. Letos jsme spolupráci obohatili o nový prvek – projekt **Skřítek pro knihovnu**. Studenti oboru Design hraček navrhli a následně prezentovali své originální skřítky, z nichž knihovníci vybrali návrh Leontýny Žvakové. Studenti čtvrtého ročníku poté jejího skřítku zvětšili a vytvořili interaktivní instalaci – skřítkův pokojíček. Tuto instalaci doplnili o různé dekorace a prvky, které umožňují její proměnlivost v průběhu roku a tím udržují její atraktivitu pro dětské návštěvníky.

Výsledkem je kouzelná instalace umístěná před dětským oddělením pod schody, která láká malé

čtenáře k objevování a hravému poznávání knihovního světa. Věříme, že i díky ní se děti budou do knihovny rády vracet. Na realizaci projektu se podíleli studenti Designu hraček: Leontýna Žvaková, Adéla Baronová, Matyáš Carbol, Michaela Vaňková, Aneta Holmanová a Natálie Jurglová. Makety skřítků ostatních studentů rovněž našly své uplatnění. Knihovnice je využívají při knihovnických lekcích a různých akcích. Jednoho ze skřítků "adoptovala" knihovna v Krnově, což nás velmi těší.

- **Slezská nemocnice** - dodávka knih na transfuzní stanici.
- **Technické služby Opava** – zásilka knih na koupaliště, burza knih v autobuse
- **Za Opavu** – Semínkovna, přednášky
- **OKO** – komentované prohlídky městem
- **Okresní hospodářská komora** – Festival povolání
- **Mendelovo gymnázium Opava** – kurz sebeobrany pro studenty vedl náš zaměstnanec Zbyněk Kotzian
- **Knihovna města Ostravy** – kurz sebeobrany pro uživatele knihovny vedl náš zaměstnanec Zbyněk Kotzian
- **Mateřské, základní a střední školy z Opavy a okolí** – knihovnické lekce, besedy, přednášky, workshopy, soutěže ...

Ředitelka organizace: PhDr. Mgr. Markéta Beyerová

Zpracovala: Věra Havrlantová

Dne: 7. 4. 2024

Podpis ředitelky organizace

Seznam použitých zkratk:

7/24	7dní v týdnu, 24 hodin denně
AKIS	Automatizovaný knihovnický a informační systém
AZ	Autorský zákon
CASLIN	Souborný katalog ČR
ČR	Česká republika
DNNT	Díla nedostupná na trhu
KF	Knihovní fondy
MK	Ministerstvo kultury
MSK	Moravskoslezský kraj
MSVK	Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, přísp. organizace
NK ČR	Národní knihovna České republiky
OPAC	Online public access katalog - webový katalog
RDA 2015	Resource Description and Access – katalogizační standard platný v ČR od roku 2015
RF	Regionální funkce
SKIP	Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR
VKIS	Veřejné knihovnické a informační služby
KPBO	Knihovna Petra Bezruče v Opavě
VV SKIP	Výkonný výbor profesní organizace Sdružení knihovníků a informačních pracovníků
RV SKIP 10	Regionální výbor SKIP ČR Moravskoslezského a Olomouckého kraje